

Sygn. akt III K 65/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku w III Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący SSO Szczesny Szymański

Protokolant Monika Krajewska

w obecności Prokuratora Bożeny Romańczuk

po rozpoznaniu na rozprawia w dniach 24 września, 30 października, 30 listopada 2012 r. oraz 25 lutego, 25 marca i 27 marca 2013 r. sprawy

1) **R. G. (1)**, syna M. i L. z domu Z., urodzonego (...) w B.,

oskarżonego o to, że:

I. w dniu 1 czerwca 1995 roku w W., działając wspólnie i w porozumieniu J. R. (1), w ramach (...)”H.” R. G. (1) w B., ul. (...), którego R. G. (1) był właścicielem, zaś J. R. (1) przedstawicielem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w łącznej kwocie 733 454, 44zł, wprowadzili w błąd (...) Urząd Skarbowy (...), co do faktu istnienia bezspornej i wymagalnej wierzytelności Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. wobec Przedsiębiorstwa (...) SA siedzibą w B. oraz (...) Bank Oddział w W. w ten sposób, że posługując się poświadczającymi nieprawdę czterema fakturami o numerach (...) na kwotę 235 551,39 zł, (...) na kwotę 226 634,34 zł, (...) na kwotę 148 406, 94 zł i (...) na kwotę 121 861, 77zł potwierdzającymi fakt rzekomego zakupu przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w B. sprzętu biurowego i komputerowego, czterema dokumentami „potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur o w/wskazanych numerach należności w łącznej kwocie 733 454,44zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...) oraz czterema „potwierdzeniami zaległości państwowej jednostki budżetowej” poświadczającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur należności stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. wobec Banku (...) SA Oddział w W., zbyli na podstawie zawartej w dniu 15 lutego 1995 roku umowy przelewu wierzytelności nieistniejącą wierzytelność Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. na rzecz (...) Spółka z o.o. w W. ul. (...), powodując w następstwie swojego działania potrącenie w dniu 1 czerwca 1995 roku w trybie art.28 ustawy z dnia 19.12.1980r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz.U. nr 108 z 1993r. z póź. zm.) zobowiązania podatkowe Banku (...) SA Oddział w W. w kwocie 733 454,44zł w wyniku czego doprowadzili (...) Urząd Skarbowy do niekorzystnego rozporządzenia mieniem na szkodę Kuratorium (...) w B. w wyżej wskazanej kwocie, która to kwota stanowi mienie znacznej wartości,

tj. o czyn z art.286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k.

II. w dniu 20 marca 1995 roku w K., działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru wspólnie i w porozumieniu z J. R. (1), w ramach PPHU ”H.” R. G. (1) w B., ul. (...), którego R. G. (1) był właścicielem, zaś J. R. (1) przedstawicielem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w łącznej kwocie 733 454, 44zł, posługując się potwierdzającymi nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne dokumentami, wystawionymi przez Dyrektora Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. J. K. (1) i główną księgową I. P., wprowadzili w błąd I i II urząd Skarbowy w K. co do faktu istnienia bezspornej i wymagalnej wierzytelności Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...) z siedzibą w B., doprowadzając wskazane urzędy do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 733 454,44zł, stanowiącej mienie znacznej

wartości, na szkodę Kuratorium (...)w B.poprzez umożliwienie potrącenia w trybie art.28 ustawy z dnia 19.12.1980r. o zobowiązaniach podatkowych(Dz.U. nr 108 z 1993r. z póź. zm.)zobowiązania podatkowego Przedsiębiorstwa (...) SAw K.oraz zobowiązania podatkowego (...) Spółka Akcyjnaz siedzibą w K.a mianowicie:

- w dniu 16 marca 1995roku w K.posługując się poświadczającymi nieprawdę dwoma fakturami o numerach (...)na kwotę 148 406, 94 zł i (...) na kwotę 121 861, 77zł potwierdzającymi fakt rzekomego zakupu przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...)w B.sprzętu biurowego i komputerowego, dwoma dokumentami „ potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur o w/ wskazanych numerach należności w łącznej kwocie 270 268,71zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...)oraz wystawionym przez J. K. (1)w dniu 15 marca 1995roku potwierdzającym nieprawdę pisemnym oświadczeniem, że wymienione w fakturach towary i materiały stanowią własność szkoły, zbyli na podstawie zawartej w dniu 16 marca 1995roku umowy przelewu wiarygodności nieistniejącą wiarygodność Zespołu Szkół Zawodowych nr (...)w B.na rzecz(...)SA Przedsiębiorstwo (...)z siedzibą w K., powodując w następstwie swojego działania potrącenie w dniu 20 marca 1995roku w trybie art.28 ustawy z dnia 19.12.1980r. o zobowiązaniach podatkowych(Dz.U. nr 108 z 1993r. z póź. zm.)zobowiązania podatkowego Przedsiębiorstwa (...) SAw K.w kwocie 270 268, 71zł,
- w dniu 16 marca 1995roku w K.posługując się poświadczającymi nieprawdę dwoma fakturami o numerach (...)na kwotę 235 551,39 zł, (...)na kwotę 226 634,34 zł, potwierdzającymi fakt rzekomego zakupu przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...)w B.sprzętu biurowego i komputerowego, dwoma dokumentami „potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur o w/ wskazanych numerach należności w łącznej kwocie 463 185,73zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...)oraz wystawionym przez J. K. (1)w dniu 15 marca 1995roku potwierdzającym nieprawdę pisemnym oświadczeniem, że wymienione w fakturach towary i materiały stanowią własność szkoły, zbyli na podstawie zawartej w dniu 16 marca 1995roku za pośrednictwem Biura (...) spółka cywilnaw K.umowy przelewu wiarygodności nieistniejącą wiarygodność Zespołu Szkół Zawodowych nr (...)w B.na rzecz (...) Spółka Akcyjnaz siedzibą w K., powodując w następstwie swojego działania potrącenie w dniu 20 marca 1995roku w trybie art.28 ustawy z dnia 19.12.1980r. o zobowiązaniach podatkowych(Dz.U. nr 108 z 1993r. z póź. zm.) zobowiązania podatkowego (...) Spółka Akcyjnaz siedzibą w K.w kwocie 463 185,73zł,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art.294 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

2) **J. R. (1)**, syna M. i L. z domu S., urodzonego (...) w B.,

oskarżonego o to, że:

III. w dniu 1 czerwca 1995 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu R. G. (1), w ramach PPHU (...)R. G. (1)w B., ul. (...), którego R. G. (1)był właścicielem, zaś J. R. (1)przedstawicielem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w łącznej kwocie 733.454,44 zł, wprowadzili w błąd II Urząd Skarbowy (...), co do faktu istnienia bezspornej i wymaganej wiarygodności, Zespołu Szkół Zawodowych nr (...)w B.wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...)z siedzibą w B.oraz (...)Bank Oddział w W.w ten sposób, że posługując się poświadczającymi nieprawdę czterema fakturami o numerach (...)na kwotę 236.551,39 zł, (...)na kwotę 226.634,34 zł, (...)na kwotę 148.406,94 zł i (...)na kwotę 121.861,77 zł potwierdzającymi fakt rzekomego zakupu przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...)w B., sprzętu biurowego i komputerowego, czterema dokumentami „Potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur o w/ wskazanych numerach należności w łącznej kwocie 733.454,44 zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowo Usługowego PPHU (...)oraz czterema „Potwierdzeniami zaległości państwowej jednostki budżetowej” poświadczającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur należności stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie Zespołu Szkół Zawodowych nr (...)wobec Banku (...) SA Oddziałw W., zbyli na podstawie zawartej w dniu 15 lutego 1995 r. umowy przelewu wiarygodności nieistniejącą wiarygodność

Zespołu Szkół Zawodowych nr (...)w B.na rzecz (...) Spółka z o.o.w W.ul. (...), powodując w następstwie swojego działania potrącenie w dniu 1 czerwca 1995 r. w trybie art. 28 ustawy z dnia 19.12.1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. nr 108 z 1993 r. z późn. zm.) zobowiązania podatkowego Banku (...) Oddział w W.w kwocie 733.454,44 zł, w wyniku czego doprowadzili (...) Urząd Skarbowy (...)do niekorzystnego rozporządzenia mieniem na szkodę Kuratorium (...)w B.w wyżej wskazanej kwocie, która to kwota stanowi mienie znacznej wartości,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 273 k.k.,

3) **J. K. (1)**, syna J. i C. z domu M., urodzonego (...) w H.,

oskarżonego o to, że:

IV. W okresie od 10 lutego do 17 lutego 1995 roku w B.działając w zamiarze, aby R. G. (1) i J. R. (1), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w łącznej kwocie 704 116,26 zł doprowadzili Skarb Państwa, reprezentowany przez (...)Urząd Skarbowy w W.(...)do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, jako dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych nr (...)w B.poświadczył nieprawdę w dokumentach co do okoliczności mających znaczenie prawne, a następnie dokumenty te przekazał J. R. (1) i R. G. (1), udzielając im pomocy do wprowadzenia w błąd (...) Urzędu Skarbowego (...)co faktu istnienia wierzytelności Zespołu Szkół Zawodowych nr (...)w B.wobec wskazanych podmiotów i umożliwiając tym samym potrącenie w dniu 1 czerwca 1995 r. w trybie art.28 ustawy z dnia 19.12.1980r. o zobowiązaniach podatkowych(Dz.U. nr 108 z 1993r. z późn. zm.) zobowiązania podatkowego (...)Banku Oddział w W., w wyniku czego nastąpiło doprowadzenie (...)Urzędu Skarbowego (...)do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa w łącznej kwocie 733 454,44zł, która to kwota stanowi kwotę znacznej wartości, a mianowicie:

- w dniu 10 lutego 1995 roku poświadczył nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, potwierdzając na czterech fakturach o numerach: (...)na kwotę 235 551,39 zł, (...)na kwotę 226 634,34 zł, (...)na kwotę 148 406, 94 zł i(...) na kwotę 121 861, 77zł fakt zakupu przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...)w B.sprzętu biurowego i komputerowego, a następnie dokumenty te przekazał J. R. (1) i R. G. (1),
- w dniu 14 lutego 1995 roku poświadczył nieprawdę na czterech dokumentach „ potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzając, iż wynikające z przedmiotowych faktur o numerach (...)należności w łącznej kwocie 733 454,44zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...)R. G. (1), B.ul. (...), a następnie dokumenty te przekazał R. G. (1) i J. R. (1),
- w dniu 17 lutego 1995 roku na czterech „ potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzając, iż wynikające z przedmiotowych faktur o numerach (...) należności w łącznej kwocie 733 454,44zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Banku (...) SA w W., a następnie dokumenty te przekazał R. G. (1) i J. R. (1),

tj. o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zw. z art.12 k.k.

V. w dniu 15 marca 1995 roku w B.w zamiarze, aby R. G. (1) i J. R. (1), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w łącznej kwocie 300 781 zł doprowadzili Skarb Państwa, reprezentowany przez (...)i (...)Urząd Skarbowy w K.do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, jako dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych nr (...)w B.poświadczył nieprawdę w dokumentach co do okoliczności mających znaczenie prawne, iż towary i materiały wymienione w fakturach nr (...)wystawionych przez PPHU (...)w B.i obciążających Zespół Szkół Zawodowych nr (...)w B.na kwotę 733 454,44zł stanowią własność szkoły po czym dokumenty te przekazał J. R. (1) i R. G. (1), w celu umożliwienia potrącenia w dniu 20 marca 1995 r. w trybie art.28 ustawy z dnia 19.12.1980r. o zobowiązaniach podatkowych(Dz.U. nr 108 z 1993r. z późn. zm.)zobowiązania podatkowego Przedsiębiorstwa (...) SA w K.w kwocie 270 268,71zł oraz zobowiązania (...) SA w K.w kwocie 463 185,73zł, udzielając im pomocy do doprowadzenia(...)i (...)Urzędu Skarbowego w K.do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa w łącznej kwocie 733 454,44zł, która to kwota stanowi kwotę znacznej wartości

tj. o czyn z art.18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 i 3 k.k.

A. Oskarżonego **R. G. (1)** uznaje za winnego tego, że:

1. w dniu 15 lutego 1995 roku w W., działając w warunkach przestępstwa ciągłego wspólnie i w porozumieniu J. R. (1), w ramach PPHU "H." R. G. (1) w B., ul. (...), którego R. G. (1) był właścicielem, zaś J. R. (1) przedstawicielem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w łącznej kwocie 733 454, 44zł, wprowadzili w błąd (...) Urząd Skarbowy (...), co do faktu istnienia bezspornej i wymagalnej wiarygodności Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...) z siedzibą w B. oraz (...) Bank Oddział w W. w ten sposób, że posługując się poświadczającymi nieprawdę czterema fakturami o numerach (...) na kwotę 235.551,39 zł, (...) na kwotę 226.634,34 zł, (...) na kwotę 148.406,94 zł i (...) na kwotę 121.861,77zł potwierdzającymi fakt rzekomego zakupu przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w B. sprzętu biurowego i komputerowego, czterema dokumentami „potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur o wyżej wskazanych numerach należności w łącznej kwocie 733.454,44zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...) oraz czterema „potwierdzeniami zaległości państwowej jednostki budżetowej” poświadczającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur należności stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. wobec Banku (...) SA Oddział w W., zbyli na podstawie zawartej w dniu 15 lutego 1995 roku umowy przelewu wiarygodności nieistniejącą wiarygodność Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. na rzecz (...) Spółka z o.o. w W. ul. (...), powodując w następstwie swojego działania potrącenie w dniu 1 czerwca 1995 roku w trybie art.28 ustawy z dnia 19.12.1980r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz.U. nr 108 z 1993r. z póź. zm.) zobowiązania podatkowe Banku (...) SA Oddział w W. w kwocie 733.454,44zł w wyniku czego doprowadzili (...) Urząd Skarbowy do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wyżej wskazanej kwocie, która to kwota stanowi mienie znacznej wartości, tj. czynu z art. 205 § 2¹ d.k.k. w zb. z art. 266 § 2 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615),

2. w dniu 16 marca 1995 roku w K., działając w warunkach przestępstwa ciągłego, wspólnie i w porozumieniu z J. R. (1), w ramach PPHU "H." R. G. (1) w B., ul. (...), którego R. G. (1) był właścicielem, zaś J. R. (1) przedstawicielem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w łącznej kwocie 733.454,44zł, posługując się potwierdzającymi nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne dokumentami, wystawionymi przez Dyrektora Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. J. K. (1) i główną księgową I. P., wprowadzili w błąd (...) i (...) urząd skarbowy w K. co do faktu istnienia bezspornej i wymagalnej wiarygodności Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...) z siedzibą w B., doprowadzając wskazane urzędy do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 733.454,44zł, stanowiącej mienie znacznej wartości, poprzez umożliwienie potrącenia w trybie art.28 ustawy z dnia 19.12.1980r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz.U. nr 108 z 1993r. z póź. zm.) zobowiązania podatkowego Przedsiębiorstwa (...) SA w K. oraz zobowiązania podatkowego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. a mianowicie:

- w dniu 16 marca 1995 roku w K. posługując się poświadczającymi nieprawdę dwoma fakturami o numerach (...) na kwotę 148.406,94 zł i (...) na kwotę 121.861,77zł potwierdzającymi fakt rzekomego zakupu przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w B. sprzętu biurowego i komputerowego, dwoma dokumentami „potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur o wyżej wskazanych numerach należności w łącznej kwocie 270.268,71zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...) oraz wystawionym przez J. K. (1) w dniu 15 marca 1995 roku potwierdzającym nieprawdę pisemnym oświadczeniem, że wymienione w fakturach towary i materiały stanowią własność szkoły, zbyli na podstawie zawartej w dniu 16 marca 1995 roku umowy przelewu wiarygodności nieistniejącą wiarygodność Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. na rzecz (...) SA Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w K., powodując w następstwie swojego działania potrącenie w dniu 20 marca 1995 roku w trybie art.28 ustawy z dnia 19.12.1980r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz.U. nr 108 z 1993r. z póź. zm.) zobowiązania podatkowego Przedsiębiorstwa (...) SA w K. w kwocie 270.268, 71zł,

- w dniu 16 marca 1995 roku w K. posługując się poświadczającymi nieprawdę dwoma fakturami o numerach (...) na kwotę 235.551,39 zł, (...) na kwotę 226.634,34 zł, potwierdzającymi fakt rzekomego zakupu przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w B. sprzętu biurowego i komputerowego, dwoma dokumentami „potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur o wyżej wskazanych numerach należności w łącznej kwocie 463.185,73 zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...) oraz wystawionym przez J. K. (1) w dniu 15 marca 1995 roku potwierdzającym nieprawdę pisemnym oświadczeniem, że wymienione w fakturach towary i materiały stanowią własność szkoły, zbyli na podstawie zawartej w dniu 16 marca 1995 roku za pośrednictwem Biura (...) spółka cywilna w K. umowy przelewu wierzytelności nieistniejącej wierzytelności Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. na rzecz (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K., powodując w następstwie swojego działania potrącenie w dniu 20 marca 1995 roku w trybie art. 28 ustawy z dnia 19.12.1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz.U. nr 108 z 1993 r. z późn. zm.) zobowiązania podatkowego (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. w kwocie 463 185,73 zł,

tj. czynu z art. 205 § 2¹ d.k.k. w zb. z art. 266 § 2 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615)

i za czyny przypisane w pkt. **1** i **2** na podstawie art. 205 § 2¹ d.k.k. w zb. z art. 266 § 2 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazuje go zaś na mocy art. 205 § 2¹ d.k.k. w zw. z art. 10 § 3 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. w zw. z art. 36 § 2 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) wymierza mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności i 5.000 zł (pięciu tysięcy złotych) grzywny z zamianą w razie nieuiszczenia jej w terminie na karę zastępczą 50 (pięćdziesięciu) dni pozbawienia wolności, przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny grzywnie w wysokości 100 zł (stu złotych).

B. Na podstawie art. 73 § 1 i 2 d.k.k. i art. 74 § 1 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego **R. G. (1)** kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby wynoszący 5 (pięć) lat.

C. Na podstawie art. 83 § 3 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) zalicza na poczet grzywny orzeczonej wobec oskarżonego **R. G. (1)** okres tymczasowego aresztowania w sprawie w dniach od 9 maja 2003 r. do 27 czerwca 2003 r., przyjmując jeden dzień aresztu za równoważny grzywnie w wysokości 100 zł (stu) złotych.

D. Oskarżonego **J. R. (1)** uznaje za winnego tego, że w dniu 15 lutego 1995 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu R. G. (1), w ramach PPHU (...) R. G. (1) w B., ul. (...), którego R. G. (1) był właścicielem, zaś J. R. (1) przedstawicielem, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w łącznej kwocie 733.454,44 zł, wprowadzili w błąd (...) Urząd Skarbowy (...), co do faktu istnienia bezspornej i wymaganej wierzytelności, Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego PPHU (...) z siedzibą w B. oraz (...) Bank Oddział w W. w ten sposób, że posługując się poświadczającymi nieprawdę czterema fakturami o numerach (...) na kwotę 236.551,39 zł, (...) na kwotę 226.634,34 zł, (...) na kwotę 148.406,94 zł i (...) na kwotę 121.861,77 zł potwierdzającymi fakt rzekomego zakupu przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w B., sprzętu biurowego i komputerowego, czterema dokumentami „Potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur o wyżej wskazanych numerach należności w łącznej kwocie 733.454,44 zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowo Usługowego PPHU (...) oraz czterema „Potwierdzeniami zaległości państwowej jednostki budżetowej”

poświadczającymi nieprawdę, iż wynikające z przedmiotowych faktur należności stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) wobec Banku (...) SA Oddział W., zbyli na podstawie zawartej w dniu 15 lutego 1995 r. umowy przelewu wierzytelności nieistniejącą wierzytelność Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B.na rzecz (...) Spółka z o.o.w W.ul. (...), powodując w następstwie swojego działania potrącenie w dniu 1 czerwca 1995 r. w trybie art. 28 ustawy z dnia 19.12.1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (Dz. U. nr 108 z 1993 r. z późn. zm.) zobowiązania podatkowego Banku (...) Oddział W.w kwocie 733.454,44 zł, w wyniku czego doprowadzili (...)Urząd Skarbowy (...)do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w wyżej wskazanej kwocie, która to kwota stanowi mienie znacznej wartości, tj. czynu z art. 205 § 2¹ d.k.k. w zb. z art. 266 § 2 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) i za ten czyn na podstawie art. 205 § 2¹ d.k.k. w zb. z art. 266 § 2 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazuje go zaś na mocy art. 205 § 2¹ d.k.k. w zw. z art. 10 § 3 d.k.k. w zw. z art. 36 § 2 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) wymierza mu karę 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności i 2.500 zł (dwóch tysięcy pięciuset złotych) grzywny z zamianą w razie nieuiszczenia jej w terminie na karę zastępczą 25 (dwudziestu pięciu) dni pozbawienia wolności przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny grzywnie w wysokości 100 zł (stu złotych).

E. Na podstawie art. 73 § 1 i 2 d.k.k. i art. 74 § 1 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego **J. R. (1)** kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata.

F. Na podstawie art. 83 § 3 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) zalicza na poczet grzywny orzeczonej wobec oskarżonego **J. R. (1)** okres tymczasowego aresztowania w sprawie w dniach od 28 czerwca 2003 r. do 22 lipca 2003 r., przyjmując jeden dzień aresztu za równoważny grzywnie w wysokości 100 zł (stu złotych).

G. Oskarżonego **J. K. (1)** uznaje za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w pkt. **IV** i **V** z tym, że czyny te kwalifikuje na podstawie art. 18 § 2 d.k.k. w zw. art. 205 § 2¹ d.k.k. w zb. z art. 266 § 4 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) i za czyny opisane w pkt. **IV** i **V** na podstawie art. 18 § 2 d.k.k. w zw. z art. 205 § 2¹ d.k.k. w zb. z art. 266 § 4 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazuje go zaś na mocy art. 20 § 1 d.k.k. w zw. z art. 205 § 2¹ d.k.k. w zw. z art. 10 § 3 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. w zw. z art. 36 § 2 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) wymierza mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i 1000 zł (jednego tysiąca złotych) grzywny z zamianą w razie nieuiszczenia jej w terminie na karę zastępczą 10 (dziesięciu) dni pozbawienia wolności, przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny grzywnie w wysokości 100 zł (stu złotych).

H. Na podstawie art. 73 § 1 i 2 d.k.k. i art. 74 § 1 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego **J. K. (1)** kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata.

I. Zasądza od oskarżonych tytułem opłat:

- od oskarżonego R. G. (1) kwotę 1300 zł (jednego tysiąca trzystu złotych),
- od oskarżonego J. R. (1) kwotę 800 zł (ośmuset złotych),
- od oskarżonego J. K. (1) kwotę 380 zł (trzystu osiemdziesięciu złotych)

i obciąża każdego z oskarżonych kosztami sądowymi w kwocie po 500 zł (pięćset złotych), w pozostałej części zwalnia oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych.

Sygn. akt *III K 65/11*

UZASADNIENIE

Stan faktyczny

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wprowadzenie

W dniu 3 października 1994 r. R. G. (1) rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe (...) z siedzibą w B.. W dokonanym zgłoszeniu określił, że przedmiotem działalności firmy ma być produkcja, pośrednictwo, import, eksport, sprzedaż hurtowa i detaliczna, usługi oraz wykonywane wszelkiej działalności nie wymagającej koncesji oraz odrębnych zezwoleń. W ramach prowadzonej działalności firma zajmowała się m. in. handlem sprzętem informatycznym i elektronicznym.

Przedstawicielem firmy został J. R. (1). Nawiązał on pod koniec 1994 roku kontakt z dyrektorem Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. J. K. (1). Dyrektor wskazał na brak w szkole podstawowego sprzętu komputerowego oraz wyraził zainteresowanie wyposażeniem prowadzonej przez siebie szkoły takim sprzętem.

Szkoła nie posiadała wówczas w budżecie środków pozwalających na zakup sprzętu komputerowego. Takimi kwotami również nie dysponował organ nadrzędny w postaci Kuratorium (...) w B., gdzie ówczesnym kuratorem oświaty był T. K.. J. R. (1) dowiedział się, że istnieje możliwość nabycia sprzętu i zrealizowania zapłaty w na podstawie art. 28 ustawy o zobowiązaniach podatkowych z dnia 19 grudnia 1980 r. Powyższy przepis stanowił, że zobowiązanie podatkowe podlega, na wniosek podatnika, a także z urzędu, potrąceniu ze wzajemnie bezspornej i wymagalnej wierzytelności podatnika względem Skarbu Państwa, w tym również z należności wynikających z dostawy towarów, wykonywania robót i usług na rzecz państwowych jednostek budżetowych.

Zespół Szkół Zawodowych posiadał status państwowej jednostki budżetowej albowiem zgodnie z załącznikiem do Statutu Kuratorium (...) w B. szkoła ta była jedną ze szkół prowadzonych przez Kuratora Oświaty w B.. Podmioty będące wierzycielami szkoły miały więc prawo, do regulacji swojego zobowiązania podatkowego poprzez potrącenie wierzytelności wobec szkoły.

Wyżej wymieniony przepis umożliwiał wprawdzie kompensatę należności jednostki budżetowej z podatku należnego od wierzyciela. Nie zwalniało to jednak jednostki budżetowej z obowiązku zapłaty za przedmiot zobowiązania, do czego po potrąceniu wzywał właściwy urząd skarbowy.

Podpisanie umowy ze szkołą

Taką możliwością uregulowania zapłaty zainteresowali się R. G. (1) i J. R. (1). Obaj wraz z dyrektorem J. K. (1) uzgodnili, iż za dostarczony szkole sprzęt zapłata nastąpi poprzez sprzedaż wierzytelności, którą rzekomo nabędzie

firma (...) od szkoły, innemu podmiotowi gospodarczemu, który następnie potrąci ją w trybie art. 28 ustawy o zobowiązaniach podatkowych.

W dniu 8 stycznia 1995 r. Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w B. w imieniu którego działali dyrektor – J. K. (1) oraz główna księgowa – I. P. złożył w firmie (...) w B. zamówienie na dostarczenie, montaż sprzętu komputerowego i biurowego wraz z wyposażeniem, oprogramowanie sprzętu, jak również urządzeń do systemu sygnalizacji pożaru i alarmowej.

Zamówienie to przewidywało wyposażenie stanowiska nauczycielskiego w zestaw komputerowy, drukarkę laserową i drukarkę S., pracowni komputerowej w serwer, 12 zestawów komputerowych z drukarkami, do tego 260 szt. dyskietek, 12 pudełek na dyskietki, 12 taśm do drukarek, 12 opakowań papieru komputerowego, notebook mono z drukarką videoprojektor oraz oprogramowanie, pracowni maszyn w 20 stanowisk maszynistek z maszynami do pisania O. C.(...), 20 taśm do maszyn, 20 sztuk oświetlenia miejscowego i 20 korektorów, centrali telefonicznej w 1 szt.(...), 10 sztuk (...), 6 sztuk (...), zasilacz awaryjny oraz akumulator żelowy, szkoły w system sygnalizacji pożaru oraz system sygnalizacji włamania i napadu, oraz wyposażenie dodatkowe - kserokopiarkę, tonery, nośniki, bindownicę, gilotyne, laminator.

Wszyscy doskonale zdawali sobie sprawę, iż szkoła jak również kuratorium będące jednostką nadrzędna nie posiadają środków umożliwiających im dokonanie zapłaty za zamawiany sprzęt komputerowy.

W zamówieniu została zawarta klauzula o treści potwierdzającej, że w budżecie szkoły brak jest odpowiednich środków finansowych na jego realizację. Realizację uwarunkowano możliwością znalezienia instytucji lub osób trzecich, które przejmą zobowiązania szkoły w stosunku do powyższego zlecenia. Ustalono również, że w przypadku braku chętnych do przejęcia wymienionych zobowiązań szkoła ma możliwość zrezygnowania z zakupu oraz zwrotu sprzętu przed rozpoczęciem jego użytkowania o ile wyżej wymienione okoliczności nastąpią po jego odbiorze.

Umowa sprzedaży zawarta pomiędzy Zespołem Szkół Zawodowych a R. G. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe (...) była nieważna, ponieważ kupujący nie zobowiązał się do zapłaty ceny za nabywane rzeczy. Umowa nie skutkowała powstaniem zobowiązań Zespołu Szkół Zawodowych wobec R. G. (1), ani zobowiązań wzajemnych R. G. (1) wobec Zespołu Szkół Zawodowych. R. J. R. i J. K. (1) byli przekonani o zgodności z prawem przedsięwziętych działań. Nie byli świadomi tego, że umowa sprzedaży była nieważna.

Firma (...)w dniu 10 lutego 1995 r. wystawiła i dostarczyła szkole 4 rachunki uproszczone na sprzęt wymieniony w zamówieniu. Były to rachunki: (...)na kwotę 236.551,39 zł, (...)każdy na kwotę 226.634,34 zł , (...)na kwotę 121.861,77 zł oraz (...) na kwotę 121.861,77 złotych. Łączna wartość wystawionych przez firmę (...)Zespołowi Szkół Zawodowych Nr (...)w B.rachunków wynosiła 733.454,44 zł. Na rachunkach tych J. K. (1)oraz I.potwierdzili fakt, że doszło do tej transakcji.

W rzeczywistości transakcja nie doszła do skutku. Oprócz faktu, że szkoła ani kuratorium nie posiadały wystarczających środków finansowych, aby dokonać zapłaty za sprzęt, należy zauważyć że powyższy sprzęt w ilości wskazanej na wystawionych na rachunkach nie został nigdy szkole dostarczony. Dopiero w dniach 6 i 7 kwietnia 1995 r. dostarczono szkole sprzęt jednakże w szczątkowej ilości.

Cesja wierzytelności na rzecz (...) sp. z o.o.

W dniu 14 lutego 1995 r. dyrektor i księgowa dodatkowo wystawili dokumenty zatytułowane „potwierdzenie zaległości państwowej jednostki organizacyjnej” w których potwierdzili, że wierzytelność Zespołu Szkół Zawodowych Nr (...) w B. wynikająca z rachunków jest bezsporna i wymagalna na dzień 14 lutego 1995 r. Każdy z dokumentów dotyczył oddzielnej faktury. Zawierał się tam również zapis mówiący, że dokument wydaje się celem dokonania kompensaty w trybie art. 28 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych.

R. G. (1) wraz z J. R. (1) już wcześniej rozpoczęli poszukiwania podmiotu chętnego do nabycia posiadanej przez nich rzekomej wierzytelności szkoły. W tym celu skontaktowali się z J. K. (2), który miał doświadczenie oraz kontakty w branży handlu wierzytelnościami. Od niego uzyskali oni kontakt do S. R., który był prezesem i udziałowcem (...) Spółki z o.o., która zajmowała się skupem wierzytelności.

Firma (...)w dniu 14 lutego 1995 roku zawarła z firmą (...) sp. z o.o.umowę factoringową na mocy, której na rzecz (...)zostały scedowane wierzytelności Zespołu Szkół Zawodowych Nr (...)w B.wynikające z faktur (...), (...)(...)i (...) za kwotę określoną w będącym załącznikiem do powyższej umowy factoringowej protokole przekazania wierzytelności w wysokości 652.774,45 zł. (...)zobowiązał się do zapłaty za odsprzedaż pozyskanej wierzytelności uzgodnionej kwoty w terminie do dnia 20 lutego 1995 r.

Firma (...) pozostawała w ścisłych kontaktach z Bankiem (...). Dnia następnego dług stał się ponownie przedmiotem obrotu. Wierzytelność szkoły została scedowana przez R. 1 Bankowi (...) S.A. Oddział w W..

W związku z powtórna cesją wierzytelności, koniecznym było wystawienie przez szkołę nowych potwierdzeń zaległości opiewających tym razem na Bank. W dniu 17 lutego 1995 r. J. K. (1)wraz z I. P.wystawili 4 nowe dokumenty potwierdzające zaległość państwowej jednostki organizacyjnej. Dokumenty następnie zostały przekazane Bankowi, który przelał w dniu 20 lutego 1995 r. na rzecz firmy (...)kwotę 704.116,26 zł z tytułu nabycia wierzytelności. W tym samym dniu został złożony w (...)Urzędzie Skarbowym (...)wniosek o potrącenie tych wierzytelności z należności podatkowych banku.

Pomimo uzyskania zapłaty od Banku, firma (...) nie przekazała otrzymanych pieniędzy firmie (...) z uwagi na dopatrzenie się nieprawidłowości przy zawarciu umowy pomiędzy firma (...) a Zespołem Szkół Zawodowych Nr (...) w B.. Nieprawidłowość, której się dopatrzano miała polegać na podjęciu wątpliwości co do dostarczenia sprzętu szkole.

W dniu 1 marca 1995 r. firma (...) wystąpiła do R. 1 z żądaniem bezzwłocznego zwrotu przekazanych dokumentów dotyczących scedowanej wierzytelności szkoły z uwagi na nie wywiązanie się przez R. 1 z zawartej umowy po przez nie uregulowanie wynikającej z niej należności. Firma (...) powiadomiła (...) Bank oraz szkołę, że w dniu 3 marca 1995 r. umowa factoringowa dotycząca wierzytelności Zespołu Szkół Zawodowych Nr (...) w B. zawarta z R. 1, została zerwana.

Pomimo tego Bank nie wycofał wniosku. W dniu 1 czerwca 1996 r. dokonane zostało potrącenie zobowiązań podatkowych (...) z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych z wierzytelności wobec Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. łącznej kwoty 733.454,44 zł

Cesje wierzytelności na rzecz (...) S.A. w K. oraz (...) S.A. w K..

Z uwagi na kłopoty związane ze sprzedażą wierzytelności oraz negatywną oceną przez Kuratorium zawartej umowy, dyrektor szkoły J. K. (1) w dniu 6 marca 1995 r. wystosował do firmy (...) pismo o rezygnacji z zamówienia.

Pomimo otrzymania pisma J. R. (1) wraz z R. G. (1) znaleźli kolejnego pośrednika w postaci Biura (...) s.c. w K., z pomocą którego ostatecznie nawiązano kontakt z firmami (...) S.A. w K. oraz (...) S.A. w K..

W dniu 16 marca 1995 r. firma (...) sprzedała przedmiotową wierzytelność wyżej wymienionym podmiotom. Dla celów tej transakcji J. K. (1) pomimo złożenia pisma w dniu 6 marca 1995 r. o rozwiązaniu umowy, w dniu 15 marca 1995 r. złożył pisemne oświadczenie, z którego wynikało, że towary i materiały wymienione we wszystkich czterech rachunkach są własnością szkoły, a jedynie pozostają w depozycie sprzedawcy do momentu przystosowania szkoły (k. 123).

Wierzytelność wynikająca z faktur (...) na łączną kwotę 463.185,43 zł została sprzedana spółce (...) S.A. w K., natomiast wierzytelność wynikająca z rachunków (...) została sprzedana spółce (...) S.A. w K.. W celu dokonania transakcji zostały przedstawione dokumenty w postaci 4 rachunków uproszczonych z dnia 10 lutego 1995 r, 4 dokumentów o nazwie

„Potwierdzenie zaległości państwowej jednostki budżetowej” oraz pisemne poświadczenie z dnia 15 marca 1995 r. potwierdzające fakt, że wymienione w rachunkach przedmioty są własnością szkoły.

Po nabyciu wierzytelności Zespołu Szkół Zawodowych Nr (...)w B., Stalexport złożył w (...) Urzędzie Skarbowym w K.wniosek o potrącenie wierzytelności z jego należności podatkowych. Taki sam wniosek złożył K.w(...)Urzędzie Skarbowym w K..

W dniu 20 marca 1995 r. (...) Urząd Skarbowy w K.działając na podstawie art. 28 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 roku o zobowiązaniach podatkowych dokonał potrącenia zobowiązań podatkowych firmy (...) S.A.w K.z tytułu podatku od osób prawnych za luty 1995 w kwocie 270 268,71zł z wierzytelności Zespołu Szkół Zawodowych nr (...)w B..

Tego samego dnia, tj. 20 marca 1995 r. I Urząd Skarbowy w K. działając na podstawie art. 28 ustawy z dnia 19 grudnia 1980 roku o zobowiązaniach podatkowych dokonał potrącenia zobowiązań (...) SA w K. z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za luty 1995 r. w kwocie 463 185,73zł z wierzytelności Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B..

Realizacja umowy pomiędzy spółką (...) a szkołą

W dniach 6 i 7 kwietnia pomimo uprzednich pism dyrektora o rezygnacji z zamówienia, dostarczono część zamawianego sprzętu. Na polecenie Dyrektora J. K. pracownicy S. K. (1) i A. S. (1) przyjęły sprzęt sporządzając protokoły zdawczo-odbiorcze.

W dniu 18 kwietnia 1995 r. na polecenie Kuratorium Dyrektor J. K. (1)zawiadomił (...) Urząd Skarbowy w K.o odstąpieniu od realizacji zamówienia na sprzęt komputerowy z uwagi na brak środków finansowych

Na skutek powyższego zawiadomienia w dniu 3 stycznia 1996 roku decyzja (...)Urzędu Skarbowego w K.o dokonaniu kompensaty w stosunku do (...) została uznana za nieważną przez Izbę Skarbową w K., z uwagi na brak spełnienia przesłanek z art. 28 ustawy z dnia 19 grudnia 1995 roku o zobowiązaniach podatkowych. W uzasadnieniu decyzji wskazane zostało, że przedmiotowa wierzytelność Zespołu Szkół Zawodowych nr (...)w B.jest sporna, albowiem sprzęt nie został w całości przekazany na rzecz szkoły (pozostał w depozycie sprzedawcy) oraz iż w treści zamówienia istniało zastrzeżenie o możliwości odstąpienia od umowy kupna sprzedaży przez szkołę.

Dnia 8 czerwca 1995 roku (...) Urząd Skarbowy (...)w W.zawiadomił szkołę o potrąceniu zobowiązań podatkowych Banku (...)z bezspornych i wymagalnych wierzytelności z tytułu braku zapłaty należności za faktury o numerach (...).

Zawiadomienie o podobnej treści przesłał szkole również(...)Urząd Skarbowy w K.. W zawiadomieniu wezwał szkołę do uregulowania zobowiązania w ciągu 10 dni od daty dostarczenia zawiadomienia.

Z uwagi na brak zapłaty przez szkołę kwoty wynikającej z potrąconych wierzytelności (...) Urząd Skarbowy w (...)Urząd Skarbowy w K.z uwagi na dokonanie kompensaty wierzytelności szkoły wystąpiły do Kuratorium (...)w B.jako instytucji prowadzącej państwową jednostkę budżetową – Zespół Szkół Zawodowych nr (...)w B.o zarządzenie pokrycia należności od podległej zobowiązanej jednostki.

W ostatecznym rozrachunku w wyniku działań podjętych przez oskarżonych powstało zobowiązanie podatkowe na łączną kwotę 1.003.723,15 zł za sprzęt komputerowy i urządzenia, który zamawiający Zespół Szkół Zawodowych Nr (...) w B., poza znikomą ilością, nigdy nie otrzymał.

Dowody

Zeznania świadków i wyjaśnienia oskarżonych

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: wyjaśnień oskarżonych J. R. (1)(k. 1643- 1647v., k. 1727, k. 1941v., k. 2245-2246v, k.7649-7650), R. G. (1)(k. 1658-1660v., k. 1729, k. 2236-2237v., k.7648-7649), J. K. (1)(k. 1622-1627v., k. 1937- 1938., k. 1939-1940., k. 1941-1942., k. 2121-2125., k. 2428-2432., k. 3794v-3797., k. 7647-7648), zeznań świadków: J. K. (2)(k. 1724v-1726, k. 2527-2529, k. 7228-7231, k. 7664-7669), K. S.(k. 1967-1971, k. 2507-2509, k.

3723-3724, k. 7679, k. 7685), S. R.(k. 1432v-1436v, k.1972v-1976v, k. 2571v-2573, k. 3528v-3530v, k.7701-7707), I. P.(k. 3476odw.-3477), T. P.(k. 3477odw, 183-185), B. S.(k. 3476odw.-3478odw., 186-189, 2103-2105), T. K.(k. 3527odw.- 3528odw, 235-236, 2384-2387), S. K. (2)(k. 3531-3531 odw, 229-230, 1937), A. S. (1)(k. 3531odw-3532, 231-232, 1939, 2643), D. Z.(k. 1195, 2499), A. B.(k. 1464-1465, 1482, 2510), J. R. (2)(k. 1470-1471), W. S.(k. 3537-3537odw., 1331-1332, 2251-2256), H. P.(k. 3537odw., 1333), Z. S. (1)(k. 3538., 1424-1426), I. Z.(k. 3538odw, 2257-2259), M. O.(k. 3538odw, 1458-1459), A. D.(k. 3538odw.- 3539, 1446-1453, 2482-2483), Z. O.(k. 1429-1431, 1483-1484), S. A.(k. 2464, 1270-1271), E. C.(k. 3563, 1466-1467), J. R. (3)(k. 3564-3567, 1549-1550), A. P.(k. 3724-3724odw., 2132odw, 2485), T. Z.(k. 3724odw.- 3725), E. P.(k. 3725-3725odw., 2573-2573odw.), P. N.(k. 3725odw-3726, 1993odw.), A. M.(k. 3752odw.- 3753odw., 2573), Z. S. (2)(k. 3770-3773, 2745-2746, 3066), M. S.(k. 3538, 1338odw.) i ustnej opinii biegłego D. W.(k. 3756-3758)

Dokumenty

Sąd wziął również pod uwagę pismo (...)Delegatury B.wraz z załącznikami (k. 2-92), notatki urzędowe (k. 96-99, 1093, 1272, 1329, 1361, 1394, 1399-1401, 1402-1403, 1419, 1979-1980, 1988-1990, 1799-1780, 2270), kserokopię dokumentacji dotyczącej działalności gospodarczej PPHU (...)nadesłanej przez KWP B.(k. 100-110), kserokopię pism i dokumentów dot. potrącenia wierzytelności Przedsiębiorstwa (...) S.A.nadesłanych przez (...)Urząd Skarbowy w K.(k. 112-153), pismo Sądu Rejonowego dla miasta W.dot. firmy (...) Sp. z o.o.(k. 173), pismo Zakładu (...)Oddział w B.(k. 174-175), pismo Urzędu Miejskiego w B.dot. działalności PPHU (...)i PP (...) (k. 176-177), pismo z ZUS(...)Oddział w W.(k. 182), pismo (...)Urzędu Skarbowego w B.(k. 190), kserokopię dokumentacji dot. transakcji pomiędzy PPHU (...)Nr 1 w B.a (...) S.A.w K.(k. 242-255), kserokopię dokumentacji dot. kontroli przeprowadzonej w (...)Nr 1 w B.przez funkcjonariuszy NIK Delegatury w B.(k. 257-494), wystąpienie pokontrolne skierowane do (...)Kuratora Oświaty (k. 496-500), wystąpienie pokontrolne skierowane do dyrektora (...)Nr 1 w B.(k. 499-500), pismo (...) Oddział w B.dot. PPHU (...) (k. 501), kserokopia dokumentacji dot. firmy (...) Sp. z o.o.nadesłanych przez (...) Urząd Skarbowy (...) (k. 502-1079), pismo Przedsiębiorstwa (...) S.A.(k. 1082), kserokopię dokumentacji dochodzenia 1 Ds. 985/96 dot. kradzieży z włamaniem do samochodu M.nr rej. (...)na szkodę R. G.(k. 1097-1182), pismo (...)Kuratora Oświaty (k. 1200), kserokopię dokumentacji dot. kontroli przeprowadzonej w PPHU (...)i (...) -I Sp. z o.o.przez pracowników Urzędu (...) (k. 1203-1265), kserokopia dokumentacji dot. zakresów obowiązków głównego księgowego (...)Nr 1 w B.(k. 1278-1317), kserokopię dokumentacji dot. transakcji pomiędzy PPHU (...)a (...)Nr 1 w B.(k. 1347-1349), komputerowy wykaz operacji finansowych dokonanych w 1995r. na rachunku PPHU (...)i PP (...) (k. 1352-1354), historię rachunku PP (...) (k. 1356-1357), kserokopię dokumentacji dochodzenia (...) (k. 1362-1390), pismo Biura (...) s.c.(k. 1395), pismo (...) Bank S.A.(k. 1406), kserokopię poświadczenia wpłaty na rachunek (...) -I Sp. z o.o.(k. 1417-1418), kserokopię zakupu wierzytelności wraz z poleceniem przelewów (k. 1456-1457), kserokopię dokumentacji dot. zakupu wierzytelności PPHU (...)przez (...) S.A.(k. 1468-1469, 1472-1475, 1481, 1484-1524), kserokopię potwierdzeń zaległości państwowej jednostki budżetowej nadesłanej przez (...)Urząd Skarbowy (...) (k. 1534-1537), dokumentację dot. potrąceń wierzytelności nadesłanych przez (...)Urząd Skarbowy w K.(k. 1556-1602), pismo Ministerstwa F.(k. 1604), dokumentację dot. transakcji pomiędzy PP (...), PPHU (...), a (...)Nr (...)w B.(k. 1663-1721), kserokopię dokumentacji dot. prowadzenia działalności gospodarczej przez Towarzystwo Produkcyjno-Handlowe Osób Niepełnosprawnych (...) Sp. z o.o.(k. 1747-1911), - informację z UP w B.(k. 1916, 1923, 1928), - wywiad policyjny (k. 1917, 1924, (...), (...)), - poświadczenia zameldowania (k. 1918, 1921, 1926, 2250), informację z Izby (...) (k. 1919, 1922, 1927, 2248), zapytanie o karalność (k. 1920, 1925, 1992-1993, 2229, 2518, 2520, 2521, 2773, 2774, 2775, 2776), pismo Zespołu Szkół (...)w B.(k. 1935), kserokopię dokumentacji sprawy III K 479/00 (k. 2016-2072), informację o stanie majątkowym (k. 2249), pismo (...)Kuratora Oświaty wraz z załącznikami (k. 2097-2119), informację z SR Wydział (...)B.(k. 2135), kserokopię statutu Kuratorium (...)w B.wraz z załącznikami (k. 2148-2194), pismo z Kuratorium (...)w B.(k. 2217-2218, 2219-2221), dane osobopoznawcze (k. 2247), pismo z Urzędu (...)Wydziału (...)w B.(k. 2249), decyzję Ministra (...) (k. 2271), pismo J. K.(k. 2316-2317, 2339-2342, 2714), wniosek o naprawienie szkody (6 egzemplarzy) (k. 2370), decyzję Izby Skarbowej w K.(k. 2547-2549), wniosek dowodowy z załącznikami (k. 2633-2672), wniosek obrońcy wraz z załącznikami (k. 2785-2795), pismo Z. S.(k. 2805, 2809, 2810, 2831), pismo obrońcy z załącznikami (k. 2813-2815), informację z US w O.(k. 326, 3409), dokumentację (k. 3419, 3420), opinię z zakresu informatyki (k. 3636-3637, 3690-3709), kserokopię akt IIK 408/97 SR w O.(k. 3650-3677), dokumentację (k. 3754, 3786-3793), karty karne (k.

3909, 3910, k. 7640, k. 7642), informację z Prokuratury Okręgowej w O. oraz akta sprawy SO w W.IIIC 1642/04i akta SR w B.III K 1631/05 oraz III Ko 56/06, III K 31/04(a/z), III K 3947/04

Wyjaśnienia oskarżonych

Wyjaśnienia J. R. (1)

Oskarżony J. R. (1) zarówno na etapie postępowania przygotowawczego jak i przed Sądem nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów.

Podał, że w trakcie nauki w Zespole Szkół Zawodowych nr (...) poznał dyrektora J. K. (1). Skarżył mu się on, że nie ma środków dydaktycznych, jako uczeń szkoły sam dostrzegł braki w sprzęcie. Dyrektor poinformował, że starał się wcześniej pozyskać sprzęt ale nie znalazł sponsora. Po kilku dniach przyszedł do dyrektora i powiedział, że jest możliwość aby znaleźć kogoś kto za sprzęt zapłaci. Dyrektor przekazał mu listę sprzętu. Po konsultacji z właścicielem firmy (...) udali się do J. K. i dostali oficjalne zamówienie. W zamówieniu była zamieszczona klauzula, że szkoła nie ma środków i uzależnia zakup od znalezienia sponsora, który pokryje koszty i skompensuje je wykorzystując do tego celu przepis art. 28 ówczesnej ustawy podatkowej.

Wyjaśnił, że po odebraniu zamówienia zaczęli kompletować zamówiony sprzęt. Złożyli w tym celu zamówienia w różnych firmach, po czym odebrali zamówiony sprzęt.

Oskarżony podał, że dyrektor odebrał tylko część sprzętu i poprosił ich aby resztę sprzętu przetrzymali do czasu utworzenia sali komputerowej. Z uwagi na to, że dostarczyli do szkoły cały sprzęt dyrektor razem z główną księgową pokwitowali odbiór całości, stwierdzili jego istnienie, podpisali faktury i wystawili niezbędne dokumenty do dokonania kompensaty wierzytelności.

Wyjaśnił, że po dostarczeniu sprzętu firmie zwrócili się do J. K., który zawiózł ich do firmy (...) w W. i podpisali tam umowę cesji wierzytelności. Podał, że Firma (...) nie dokonała zapłaty, w związku z czym zawarta umowa została wypowiedziana. Po uzyskaniu informacji, że firma (...) chce sprzedać wierzytelność (...) Bankowi wraz z R. G. (1) powiadomił bank o wypowiedzeniu umowy. O fakcie wypowiedzenia umowy poinformowano również urząd skarbowy i szkołę. Stwierdził, że oryginały dokumentów przekazane firmie (...) w celu dokonania cesji wierzytelności zostały zwrócone.

Wyjaśnił, że po nie wywiązaniu się przez firmę (...) z umowy firma (...) znalazła się w trudniej sytuacji gdyż, z jednej strony posiadała wierzytelności, lecz z drugiej strony była dłużnikiem w firmach, w których zakupiła sprzęt.

Oskarżony podał, że J. K. po raz kolejny pomógł znaleźć firmy, które zakupią wierzytelność. Wyjaśnił, że razem z R. G. (1) sprzedali wierzytelność w częściach firmom mającym siedzibę w K..

Oskarżony wyjaśniając wątpliwości co do dostarczenia sprzętu szkole podał, że sprzęt po zakupie był składowany w firmie z uwagi na brak odbioru ze strony szkoły. Został on przywieziony do firmy wraz z fakturami. Po odejściu z firmy (...), na prośbę R. G. (1) wynajął garaż, w którym sprzęt był składowany z uwagi na likwidację firmy (...). Podał, że znajdujący się w garażu sprzęt stanowił całe zamówienie szkoły. Ostatecznie sprzęt magazynowany w garażu został z niego skradziony.

Oskarżony, nie pamiętał by J. K. wystawił potwierdzenia zaległości wobec (...) Banku. Jednak później stwierdził, że pojechał do dyrektora i na jego prośbę dyrektor wraz z księgową je wystawili. Wyjaśnił, że podyktowane to było prośbą ze strony R. 1. Firmy (...) nie chciały poświadczeń tego typu.

Przyznał, że było chyba pismo, z treści którego wynikało, że szkoła rozważa rozwiązanie umowy jednakże stwierdził ostatecznie, że szkoła nie rozwiązała umowy i umowa została zrealizowana w całości. Sprzęt został dostarczony, a odbiór został pokwitowany.

Stanowczo zaprzeczył o swojej obecności w kuratorium i prowadzeniu z kuratorem jakichkolwiek rozmów dotyczących umowy zawartej ze szkołą.

Wyjaśnienia R. G. (1)

Oskarżony R. G. (1) zarówno na etapie postępowania przygotowawczego jak i przed Sądem nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. W swoich wyjaśnieniach podał, że nie miał zamiaru nikogo oszukać. Oskarżony wyjaśnił że założył firmę (...), która miała zajmować się handlem elektroniką oraz montażem anten satelitarnych. Podał, że on był jej właścicielem, pełnomocnikiem został J. R. (1).

J. R. (1) nawiązał kontakt z Zespołem Szkół Zawodowych Nr (...) w B., która złożyła zamówienie w firmie oskarżonego na dostawę i instalację sprzętu komputerowego i oprogramowania. Zapłata za towar miała nastąpić poprzez sprzedaż wierzytelności szkoły, która miała być następnie potrącona przez kupującego z jego podatków. Sprzedaż wierzytelności była jednym z warunków umowy.

Sprzęt został fizycznie dostarczony do szkoły, jednak na prośbę dyrektora miał być przechowany przez firmę oskarżonego do czasu ukończenia remontu i odpowiedniego przystosowania pomieszczenia dla sprzętu. Część sprzętu została przekazana szkole, reszta zabrana w celu przechowania. Po pewnym czasie dyrektor odmówił odbioru reszty sprzętu.

Oskarżony wyjaśnił, że w kwestiach prawnych kontaktował się z adwokatem K. S., który nie dopatrzył się żadnych nieprawidłowości w umowie zawartej ze szkołą. Oskarżony wyjaśnił, że następnie udał się do W. do firmy (...), której została sprzedana wierzytelność szkoły.

Mimo przekazania dokumentacji i upływu terminu określonego w umowie, firma (...) nie przekazała żadnych kwot z tytułu sprzedaży wierzytelności dla oskarżonego. Z uwagi na brak płatności oskarżony zerwał umowę, o czym powiadomił drugą stronę telefonicznie, faksem oraz listem poleconym.

Wyjaśniając w dalszym ciągu oskarżony podał, że po nieudanej pierwszej transakcji wierzytelność szkoły została sprzedana firmom (...) oraz K., obie firmy miały siedziby w K.. Oskarżony nie potrafił wyjaśnić co się stało z dokumentacją dotyczącą wierzytelności, która została przy okazji sprzedaży długu przekazana firmie (...).

Odnosnie wywiązania się wobec szkoły z umowy R. G. (1) wyjaśnił, że część sprzętu została przekazana szkole. Z racji na konieczność zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej resztę sprzętu umieszczono w garażu w B.. Oskarżony podał, że po pewnym czasie do wynajmowanego garażu włamano się i skradziono sprzęt.

Oskarżony wyjaśnił dodatkowo, że nic mu nie jest wiadomo na temat spotkań w kuratorium oświaty dotyczących wierzytelności (...) nr 1, natomiast z całą pewnością, stwierdził że nie uczestniczył w takich spotkaniach

Wyjaśnienia J. K. (1)

Oskarżony J. K. (1) również nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów. W swoich wyjaśnieniach opisał złą sytuację korowaną przez niego szkoły pod względem wyposażenia w sprzęt komputerowy. Podał, że chciał aby sprzęt szkole dostarczono w formie darowizny. Po pewnym czasie zgłosił się do niego J. R. (1) omawiając mu możliwość zakupu sprzętu przy wykorzystaniu potrącenia zobowiązań na podstawie ustawy podatkowej. Ustalono, że rozliczenie za sprzęt dostarczany szkole nastąpi na podstawie prezentowanych przepisów ustawy podatkowej. W złożonych wyjaśnieniach potwierdził, że miał świadomość, iż zapłata wynikającej z zadłużenia wierzytelności nastąpi w formie kompensaty zobowiązań podatkowych.

Oskarżony wyjaśnił, że w zamówieniu sprzętu zamieścił klauzulę zabezpieczającą szkołę w przypadku powstania jakichkolwiek kłopotów przy realizacji zamówienia. Po rozmowach z kuratorium, które stwierdziło, że nie posiada

środków na realizację umowy, podpisał jednak zamówienie dla firmy (...). Zamówienie w imieniu szkoły podpisał oskarżony – jako dyrektor placówki i I. P. – jako główna księgową.

Oskarżony wyjaśnił, że początkowo zobowiązania wynikające z umowy miała finansować firma z W.. Jednak ostatecznie firma (...) zerwała z nią umowę. W następstwie zerwania umowy, firma (...) podjęła kolejną próbę cesji wierzytelności szkoły, tym razem na rzecz firm z K.. Oskarżony wyjaśnił, że w międzyczasie pojawiły się wątpliwości co do charakteru zawartej transakcji. Wysłał on do firmy (...) pismo, w którym informował o zamiarze odstąpienia od umowy. Jednakże R. G. (1) i J. R. (1) wywierali nacisk na dalszą współpracę. W związku z tym zorganizowano spotkanie w kuratorium z przedstawicielami firmy (...). Ostatecznie zobowiązanie szkoły zostało scedowane na rzecz Stalexportu i K..

Oskarżony potwierdził fakt podpisania czterech faktur na zakup sprzętu komputerowego. Przyznał także, że podpisał dokumenty stwierdzające, że sprzęt jest własnością szkoły. Podał, że podpisał cztery dostarczone szkole faktury, gdyż traktował je jako informację o rodzaju towaru jaki miała uzyskać szkoła. Potwierdził również, że podpisał „poświadczenie zaległości państwowej jednostki budżetowej” zarówno na rzecz (...), jak i (...) Banku w W., wyjaśniając, że dokumenty te były niezbędne do przeprowadzenia transakcji pomiędzy Zespołem Szkół Zawodowych Nr (...) a jednostkami przejmującymi jego wierzytelność.

Sąd zważył, co następuje:

Analiza zgromadzonych w sprawie dowodów prowadzi do wniosku, że oskarżeni popełnili zarzucany im czyn zabroniony. Wskazują na to ich własne wyjaśnienia, złożone w toku postępowania przygotowawczego, zeznania świadków oraz dokumenty zgromadzone w sprawie.

Powyższy stan faktyczny został oparty o niesprzeczne ze sobą dowody. Opisany powyżej okoliczności są praktycznie w całości bezsporne.

Nie ulega wątpliwości, że pomiędzy stronami doszło do negocjacji, których przedmiotem był urządzenie oraz sprzęt komputerowy mający być dostarczony do szkoły przez firmę (...). Fakt ten wynika z wyjaśnień złożonych przez oskarżonych. W imieniu firmy działali wspólnie R. G. (1) jako właściciel i J. R. (1) jako przedstawiciel. Ich umocowanie do działania potwierdza dokumentacja dotycząca działalności firmy (...) (k.176-177). Z dokumentacji tej wynika również, że przedmiot negocjacji mieścił się w zakresie usług świadczonych przez firmę.

Szkołę w negocjacjach reprezentował ówczesny dyrektor – J. K. (1). Chciał on pozyskać sprzęt i pozostałe materiały de facto bezpłatnie, gdyż nie miał na nie środków w budżecie szkoły. Potwierdzają to wyjaśnienia oskarżonych oraz dokument w postaci zamówienia z dnia 8 stycznia 1995 r. a zwłaszcza treść umieszczonej w nim klauzuli sporządzonej przez oskarżonego J. K. (1), w której stwierdził wprost, że szkoła nie posiada środków finansowych na pokrycie zobowiązań wynikających z zamówienia.

Strony wiedząc o niemożliwości uregulowania należności za zamówienia przez szkołę ustaliły, że zapłata za towar nastąpi przez sprzedaż wierzytelności szkoły innemu podmiotowi, który następnie miał ją potrącić w trybie art. 28 ustawy o zobowiązaniach podatkowych. Powyższych ustaleń ustnie zawartej umowy między stronami nikt nie kwestionował, potwierdzili je sami oskarżeni.

Dodatkowo nadmienić należy, że dyrektor nie mógł także liczyć, że środki potrzebne na realizację zamówienia otrzyma od instytucji nadrzędnej którą było kuratorium oświaty. Potwierdzają to zeznania ówczesnego kuratora oświaty T. K. jak i zeznania pracowników kuratorium W. S. i I. Z..

Firma (...)w dniu 10 lutego1995 r. wystawiła szkole 4 rachunki uproszczone: - (...)na kwotę 236.551,39 zł, - (...)na kwotę 226.634,34 zł, - (...)na kwotę 148.406,94 zł, - (...) na kwotę 121.861,77 zł (k. 20-21, k. 22-24).

Pomimo niedostarczenia towaru do szkoły dyrektor J. K. (1) oraz I. P., która pełniła wówczas obowiązki głównej księgowej przyjęły powyższe rachunki i złożyli na nich swoje podpisy. Dodatkowo w dniu 14 lutego 1995 r. podpisali potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej.

Kwestie zawarcia umów cesji wierzytelności oraz pochodzenia i autentyczności dokumentów przy nich użytych nie budziły żadnych wątpliwości i sporów.

Fakt dokonania cesji wierzytelności na firmę (...) znajduje potwierdzenie w wyjaśnieniach samych oskarżonych J. R. (1) i R. G. (1), jak również w zeznaniach prezesa firmy (...) oraz z dokumentów w postaci umowy factoringowej.

Firma (...) następnie scedowała posiadaną wierzytelność szkoły na rzecz (...) Banku (k.46,49,52,55) Prezes firmy (...) w swoich zeznaniach potwierdził fakt niedokonania zapłaty za wierzytelność szkoły na rzecz firmy (...), pomimo dalszej jej odsprzedaży na rzecz (...) Banku. Zeznał, że decyzja o wstrzymaniu zapłaty została podjęta, gdyż napłynęły do firmy wątpliwości dotyczące bezsporności i wymagalności wierzytelności szkoły.

Brak zapłaty wpłynął na podjęcie próby rozwiązania umowy przez R. G. (1) i J. R. (1). Świadcą o tym dokumenty w postaci pisma H. do spółki (...) z dnia 1 marca 1995 r., pisma z dnia 3 marca 1995 do (...) oraz faxu z dnia 6 marca 1995 r., które informowały o rozwiązaniu przez H. umowy z R.. Potwierdzają to również wyjaśnienia samych oskarżonych jak i zeznania S. R.. Fakt ten znajduje również potwierdzenie w zeznaniach K. S..

Następstwem braku zapłaty przez firmę (...) oraz działań podjętych w celu rozwiązania z nią umowy była kolejna sprzedaż wierzytelności szkoły firmom (...).

Fakt nabycia wierzytelności szkoły przez firmę (...) potwierdził w swoich zeznaniach świadek M. O.. Podał on, że umowa została zawarta w dniu 16 marca 1995. Do umowy dołączono dwie faktury oraz dwa potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej.

Z dokumentacji wynika, również fakt przelewu wierzytelności szkoły za rzecz firmy (...) w dniu 16 marca 1995 r. Fakt ten w swoich zeznaniach potwierdziła główna księgowa firmy (...), która w swoich zeznaniach opisała także okoliczności dokonania potrącenia wierzytelności z zobowiązań podatkowych.

Fakt zawarcia umów cesji wierzytelności z firmami (...), K. i Stalexport nie był przez nikogo kwestionowany. Poświadczają ten fakt same umowy cesji wierzytelności. Oskarżeni R. G. (1) i J. R. (1) w swoich wyjaśnieniach również potwierdzili fakt zawarcia powyższych umów.

Wynikało to również z zeznań J. K. (2), który pomógł oskarżonym w znalezieniu nabywców na wierzytelność szkoły. Zeznał, że oskarżonych R. G. (1) i J. R. (1) poznał, gdy zakładali u niego instalację alarmową. Potwierdził, że w okresie, w którym pracował w firmie (...) rozmawiał z oskarżonymi o sprzedaży wierzytelności. Oskarżeni rozmawiali z nim, jakie warunki należy spełnić, aby możliwe było potrącenie wierzytelności z zobowiązań podatkowych w trybie ustawy o zobowiązaniach podatkowych. Podał, że to prawnicy i księgowi sprawdzali dokumenty. Zeznał, że firma, w której pracował nie była zainteresowana nabyciem posiadanej przez oskarżonych wierzytelności, lecz nie potrafił podać, jaki był tego powód.

W świetle zgromadzonych w sprawie dokumentów nie ulega wątpliwości, że wierzytelność szkoły, którą nabyły (...) Bank, (...) oraz K. została następnie potrącona z ich zobowiązań podatkowych przez właściwe urzędy Skarbowe.

Z zeznań świadka Z. S. (1) wynika, że wierzytelność szkoły została potrącona przez (...) Urząd Skarbowy (...) z podatku należnego od (...) Banku. Fakt ten potwierdził również w swych zeznaniach świadek Z. O. – pracownik (...) Urzędu Skarbowego (...). Zeznał, że do wniosku o potrącenie dołączone były wszystkie wymagane dokumenty, z których wynikało, że wierzytelność szkoły jest bezsporna i wymagalna.

Świadek A. D. zeznała, że to ona zajmowała się wnioskiem o dokonanie potrącenia złożonym przez firmę (...). Do wniosku dołączono wymagane dokumenty, z których jednoznacznie wynikało, że wierzytelność przedstawiona do

potrącenia jest bezsporna i wymagalna. Podała, że do urzędu napłynęły informacje o braku środków finansowych po stronie szkoły i kuratorium, jednakże w świetle dokumentów złożonych przez K. urząd nie znalazł podstaw do unieważnienia swojej wcześniejszej decyzji.

Pracownica (...)Urzędu Skarbowego w K.A. B.w swych zeznaniach opisała również okoliczności potrącenia wierzytelności szkoły z podatku należnego od Stalexportu. Z jej zeznań jasno wynika, że do wniosku dostarczono wszelkie wymagane dokumenty, dzięki którym możliwe było dokonanie potrącenia.

Powyższe okoliczności znajdują także odzwierciedlenie w dokumentacji z poszczególnych urzędów skarbowych , z której jasno wynika fakt dokonanie potrąceń na rzecz (...) w dniu 1 czerwca 1996 r. w łącznej kwocie 733.454,44 zł (k. 556-561) oraz w dniu 20 marca 1995 r. na rzecz K. w kwocie 270.268,71 zł (k. 271-273), a także na rzecz Stalexportu w kwocie 463.185,73 zł (k.2060-2062).

Decyzją z dnia 3 stycznia 1996 r. Izba Skarbowa w K.stwierdziła z urzędu nieważność wydanego przez (...) Urząd Skarbowy w K.zawiadomienia z dnia 20 marca 1995 r. o potrąceniu zobowiązania w podatku dochodowym od osób prawnych za luty 1995 r. w kwocie 463.185,73 zł (...) SAw K.z wierzytelności wobec Zespołu Szkół Zawodowych Nr (...)w B..

Wyjaśnienia oskarżonych w świetle osobowych źródeł dowodowych jaki i zgromadzonej w sprawie dokumentacji Sąd uznał za wiarygodne. Większość okoliczności wynikała wprost ze zgromadzonych w sprawie dokumentów, których autentyczność nie była przez nikogo kwestionowana.

Sporna była kwestia dostarczenia szkole sprzętu komputerowego. Oskarżeni R. G. (1) i J. R. (1) twierdzili, że sprzęt został dostarczony przed dniem 14 lutego 1995 r., w którym to dyrektor J. K. wraz z główną księgową I. P. podpasali dostarczone w dniu 10 lutego 1995 r. 4 rachunki uproszczone oraz wystawili 4 potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej. Podali oni, że sprzęt nie został odebrany przez dyrektora K. z powodu braku miejsca na jego przechowanie. Dyrektor J. K. (1) wyjaśnił zaś, że oprócz sprzętu dostarczonego do szkoły w dniach 6 i 7 kwietnia 1995 r., który został opisany w protokołach zdawczo – odbiorczych, oskarżeni nie dostarczyli żadnego innego sprzętu.

Wyjaśnienia złożone przez dyrektora K. znajdują potwierdzenie w zeznaniach złożonych przez pracownice szkoły S. K. (1) oraz A. S. (2). Zeznały one, że w dniach 6 i 7 kwietnia 1995 r. przyjęły część sprzętu i na tą okoliczność sporządziły protokoły zdawczo-odbiorcze. Zaprzeczyły, że do szkoły trafiły jakieś inne partie zamówionych urządzeń.

Kwestia ta jednak, z przyczyn omówionych w dalszej części nie miała istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

K. S. w swoich zeznaniach potwierdził okoliczność prowadzonych negocjacji pomiędzy szkołą a firmą (...). Podał, że oskarżeni wpadli na pomysł, że koszty związane z realizacją umowy zostaną pokryte przez podmiot zewnętrzny, który ma możliwość dokonania potrącenia wierzytelności państwowej jednostki budżetowej, takiej jak szkoła, ze swoich zobowiązań podatkowych. Omówił także sytuację sprzedaży wierzytelności firmie (...), która ostatecznie nie wywiązała się z umowy i nie zapłaciła należnej kwoty za nabytą wierzytelność. Potwierdził, również kroki czynione przez G. i R. w celu rozwiązania umowy ze spółką (...). Potwierdził również, że oskarżeni sprzedali po raz kolejny wierzytelność firmom z K.. Z zeznań świadka wynika, że oskarżeni R. G. (1) i J. R. (1) zgłosili się do niego już po dokonaniu cesji wierzytelności. Okoliczność ta ma istotne znaczenie dla ustalenia, czy mogli uniknąć błędu dotyczącego bezprawności swojego zachowania. Zasięgnięcie opinii prawnika już po dokonaniu transakcji i to jedynie w zakresie odwołania cesji wierzytelności świadczy zdaniem Sąd o braku staranności. Wcześniejsze konsultacje mające na celu ustalenie stanu prawnego i oceny legalności podejmowanych działań mogły doprowadzić oskarżonych do wniosku, że ich zachowanie jest sprzeczne z prawem. Zeznania K. S. świadczą więc o tym, że oskarżeni mogli uniknąć błędu, na który się powoływali.

Reasumując, wymienione wyżej dowody jednoznacznie wskazywały na ustalony przez Sąd przebieg transakcji, zarówno w zakresie zawarcia nieważnej umowy sprzedaży pomiędzy Zespołem Szkół Zawodowych nr (...) w B. a R. G. (1), jak i późniejszych cesji nieistniejącej wierzytelności.

Zgromadzone w sprawie dowody, zwłaszcza w postaci wyjaśnień oskarżonych wskazują również jednoznacznie na ich zamiar. Oskarżeni R. G. (1) i J. R. (1) działali z zamiarem bezpośrednim. Zawarcie nieważnej umowy sprzedaży było objęte ich wolą, podobnie jak późniejsze cesje nieistniejącej wierzytelności. Oskarżeni wiedzieli o tym, że ich kontrahent – Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w B. nie zamierza zapłacić ceny, za zamówiony towar oraz, że sprzęt komputerowy będący przedmiotem umowy nie został szkole dostarczony i pomimo tej wiedzy przedkładali nabywcom wierzytelności dokumenty, które miały świadczyć o tym, że wierzytelność jest bezsporna i wymagalna. Wiedzieli o tym, że okoliczności wynikające z dokumentów są sprzeczne z rzeczywistym stanem rzeczy, czyli innymi słowy nieprawdziwe. Wiedzieli też, że przedkładając dokumenty wywołają błędne przeświadczenie osób, które będą się z nimi zapoznawały, co do prawdziwości ich treści. Wiedzieli również o tym, że konsekwencją cesji wierzytelności będzie kompensata zobowiązań podatkowych innych podmiotów gospodarczych dokonana na podstawie owych sprzecznych z prawdą okoliczności. Ich zachowanie było zatem świadome i celowe. Świadomość dotyczyła i wprowadzania innych osób w błąd i konsekwencji tego błędu w postaci niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Zawierając umowę ze szkołą, dokonując cesji wierzytelności i przedkładając innym podmiotom gospodarczym potwierdzające nieprawdę dokumenty chcieli zarówno wprowadzić inne osoby w błąd jak i doprowadzić je na skutek tego błędu do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Celem działania oskarżonych było osiągnięcie korzyści majątkowej. Korzyść, którą mieli osiągnąć przybierała postać zapłaty z tytułu cesji wierzytelności, korzyścią osiąganą przez inne podmioty gospodarcze była kompensata zobowiązań podatkowych.

Również zachowanie oskarżonego J. K. (6) było objęte umyślnością. Oskarżony wiedział, że wystawiane przez niego w imieniu Zespołu Szkół Zawodowych dokumenty zawierają treść sprzeczną z prawdą. Zdawał sobie również sprawę z tego, że dokumenty te zostaną przekazane przez R. G. (1) i J. R. (1) podmiotom nabywającym wierzytelność szkoły. Zachowanie polegające na wystawieniu dokumentów sprzecznych z prawdą było wynikiem jego woli. Oskarżony obejmował swoją wolą również to, że oskarżeni przekażą je innym osobom wprowadzając je w błąd, co do istnienia wymagalnej i bezspornej wierzytelności. Oskarżony chciał więc osiągnięcia korzyści majątkowej dla R. G. (1) i J. R. (1) i zarazem chciał im pomóc we wprowadzeniu w błąd innych osób i doprowadzeniu ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Jego zachowanie było objęte zamiarem bezpośrednim.

Okoliczności tej nie zmienia fakt, że podstawowym celem działania oskarżonego było wyposażenie zarządzanego przez niego zespołu szkół w niezbędny sprzęt komputerowy. W przypadku tego oskarżonego można mówić o celu finalnym i celu etapowych. Celem, do którego oskarżony ostatecznie dążył, było wyposażenie szkoły w sprzęt komputerowy. Ten cel był jego celem finalnym. Stawianie sobie za cel przystosowania szkoły do wymogów współczesności samo w sobie nie było niczym nagannym, wręcz przeciwnie było godne uznania. Za naganny należało uznać jedynie sposób realizacji tego celu. Aby szkoła mogła uzyskać sprzęt komputerowy, R. G. (1) i J. R. (1) musieli wcześniej uzyskać korzyść wynikającą z cesji wierzytelności. Uzyskanie przez nich tej korzyści było celem etapowym oskarżonego J. K. (6). Rozważania dotyczące zamiaru oskarżonego dotyczą właśnie sposobu realizacji celu finalnego. Oskarżony swoim zachowaniem pomógł bowiem innym osobom osiągnąć korzyść majątkową w sposób niegodziwy. Aby osiągnąć swój godziwy cel, chciał by oskarżeni R. G. (1) i J. R. (1) dokonali cesji nieistniejącej wierzytelności i przekazywali podmiotom nabywającym wierzytelności szkoły potwierdzające nieprawdę dokumenty. Dlatego pomimo leżących u podstaw działania oskarżonego intencji, należało uznać, że jego bezprawne zachowanie było objęte zamiarem bezpośrednim i nakierowane na osiągnięcie korzyści majątkowej.

Kończąc rozważania dotyczące materiału dowodowego należy wskazać, że zeznania pozostałych świadków i niewymienione powyżej dokumenty nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie. W szczególności bez znaczenia okazała się opinia biegłego dotycząca wartości rynkowej zamówionych przez szkołę komputerów. Mechanizm przestępstwa nie polegał bowiem na zawyżeniu wartości sprzedawanych szkole przedmiotów, ale na posłużeniu się dokumentami potwierdzającymi nieprawdę i doprowadzeniu do bezpodstawnego potrącenia

zobowiązań podatkowych innych podmiotów gospodarczych. Zawyżenie wartości sprzętu komputerowego miało znaczenie poboczne. Niekorzystne rozporządzenie mieniem polegało na potrąceniu zobowiązań podatkowych z całości wierzytelności, o czym będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Podstawa prawna wyroku

Uzasadnienie wyboru ustawy względniejszej

Oskarżeni popełnili zarzucane im czyny w okresie od lutego do czerwca 1995 roku. W tym czasie obowiązywał Kodeks karny z 1969 r. (Dz.U. z 1969 r., Nr 13, poz. 94 zwany dalej dawnym kodeksem karnym, w skrócie d.k.k.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615). Popołnienie przez oskarżonych przestępstwa pod rządami uprzednio obowiązującego kodeksu karnego zobowiązywało Sąd, zgodnie z art. 4 § 1 k.k., do rozważenia, która z regulacji jest względniejsza.

Z uwagi na fakt, że oskarżeni powoływali się na nieświadomość bezprawności swojego zachowania porównania ustaw należało dokonać na dwóch płaszczyznach – po pierwsze pod kątem zaistnienia okoliczności skutkujących wyłączeniem odpowiedzialności karnej, a ściślej błędu co do bezprawności, po drugie pod kątem zagrożenia karą za popełnione przez oskarżonych czyny. W pierwszej kolejności należało poddać analizie przepisy dotyczące błędu co do bezprawności. Gdyby bowiem z jednego z kodeksów wynikało, że istnieje możliwość przypisania zachowaniu oskarżonych błędu co do oceny prawnej, należało by ten kodeks uznać za względniejszy, gdyż skutkowało by to wyłączeniem przestępności czynu popełnionego przez oskarżonych.

W ocenie Sądu regulacje dotyczące błędu co do oceny prawnej zawarte w aktualnie obowiązującym k.k. nie różnią się istotnie od regulacji z d.k.k. Różnica sprowadza się w zasadzie do kwestii językowych. W d.k.k. nie popełniała przestępstwa osoba, która błędu mogła uniknąć, zaś obecny k.k. wprowadził pojęcie błędu usprawiedliwionego. Pojęcia błędu usprawiedliwionego oraz błędu którego osoba nie mogła uniknąć w ocenie Sądu są równoważne. Jest to jedynie różnica językowa, która w żaden sposób nie wpływa na zmianę interpretacji przepisu. W obu przypadkach tak rozumiany błąd stanowi podstawę braku przestępstwa z uwagi na brak winy. W obu kodeksach na jednakowych zasadach, przewidziano również możliwość zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary w wypadku gdy sprawca dopuścił się czynu zabronionego w wypadku nieusprawiedliwionego błędu. Różnice pomiędzy przepisami mają wyłącznie charakter redakcyjny i w żaden sposób nie zmieniają ich wykładni. Wobec powyższego należało uznać, że przepisy dawnego kodeksu karnego regulujące kwestię błędu co do bezprawności nie są względniejsze od aktualnie obowiązujących.

Rozstrzygnięcia zagadnienia, która z ustaw jest względniejsza wymagało zatem analizy porównawczej przepisów k.k. i d.k.k. pod kątem zagrożenia karą za przestępstwa, których dopuścili się oskarżeni.

Zgodnie z art. 294 § 1 k.k. aktualnie obowiązującego k.k. przestępstwo oszustwa dotyczącego mienia znacznej wartości jest zagrożone karą od 1 roku do 10 lat pozbawienia wolności. W momencie popełnienia przestępstwa przez oskarżonych, typ kwalifikowany oszustwa znany był już ustawie karnej. Przepis go regulujący wszedł w życie w dniu 31 grudnia 1994 r. wprowadzony ustawą z 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615). Zgodnie z przepisem, oszustwo w typie kwalifikowanym zagrożone było karą pozbawienia wolności od 1 roku do lat 10. Do końca obowiązywania d.k.k. przetrwał on w niezmienionym kształcie, zaś obecny k.k. od początku obowiązywania zawiera typ kwalifikowany oszustwa określony w art. 294 § 1. Z powyższego wynika jasno, że od początku obowiązywania, do dnia dzisiejszego, przestępstwo oszustwa w typie kwalifikowanym zagrożone było identyczną karą. Żadna z ustaw, w odniesieniu do zagrożenia karą pozbawienia wolności nie jest względniejsza dla sprawców, gdyż każda przewiduje takie samo zagrożenie.

Wobec równego zagrożenia karą pozbawienia wolności, należało w dalszej konieczności porównać możliwość orzeczenia oraz wysokość kary grzywny orzekanej obok kary pozbawienia wolności.

Zgodnie z art. 36 § 2 d.k.k. górną granicą grzywny orzekanej obok kary pozbawienia wolności była kwota 25.000 zł. Górną granicą grzywny została podwyższona ustawą z dnia 12 lipca 1995 r. o zmianie Kodeksu karnego, Kodeksu karnego wykonawczego oraz podwyższeniu górnych granic grzywien i nawiązek w prawie karnym (Dz. Z 1995 r., Nr 95, poz. 475) do kwoty 250.000 zł. Ustawa weszła w życie 20 listopada 1995 r. Kodeks Karny z 1997 r. wprowadził do prawa karnego grzywnę orzekaną w systemie stawek dziennych. Początkowo górną granicą grzywny było 360 stawek dziennych, zaś górną granicą stawki dziennej była kwota 2.000 zł. Maksymalna kwota grzywny wynosiła więc 720.000 zł. Aktualnie górną granicą grzywny jest 540 stawek dziennych przy niezmiętej górnej granicy jednej stawki dziennej. Najwyższa kwota orzeczonej grzywny może więc wynosić 1.080.000 zł. Nie ulega więc wątpliwości, że górna granica grzywny wynikająca z regulacji obowiązujących w czasie popełnienia czynu jest niższa od wszystkich późniejszych.

Warto też zaznaczyć, że Kodeksowi karnemu z 1969 r. nie był znany środek karny w postaci orzeczenia obowiązku naprawienia szkody. Zważywszy na wysokość wyrządzonej szkody, możliwość orzeczenia tego środka karnego ma istotne znaczenie dla dolegliwości wyrządzonej kary.

Reasumując porównanie górnych granic kar i możliwości orzeczenia środka karnego prowadzi do wniosku, że ustawą względniejszą dla oskarżonych jest ustawa obowiązująca w czasie popełnienia przez oskarżonych czynów zabronionych, czyli d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego.

Kwalifikacja prawna czynów oskarżonych

Kwalifikacja prawna czynów oskarżonych R. G. (1) i J. R. (1)

Kwalifikacja prawna czynów oskarżonych R. G. (1) i J. R. (1) jest tożsama. Obaj oskarżeni działali wspólnie i w porozumieniu, a ich dopełniające się zachowania wypełniły znamiona przestępstw oszustwa w typie kwalifikowanym i posłużenia się dokumentem poświadczającym nieprawdę.

Na wstępie należy zaznaczyć, że oskarżeni starali się nadać swojemu zachowaniu pozory zgodności z prawem. Mogli być nawet przekonani o zgodności swoich poczynań z prawem. Przekonanie to nie znajduje jednak usprawiedliwienia, a oskarżeni błędu mogli uniknąć.

Kluczowe znaczenie dla oceny legalności działania oskarżonych ma wykładnia przepisów dotyczących umowy sprzedaży oraz art. 28 ustawy o zobowiązaniach podatkowych (tj. Dz.U. z 1993 r., Nr 108, poz. 486).

Zgodnie z art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Umowa sprzedaży ma charakter konsensualnym, do powstania zobowiązania dochodzi na skutek złożenia zgodnych oświadczeń woli co do jej zawarcia. Istotnymi postanowieniami umowy sprzedaży są przeniesienie własności rzeczy przez sprzedającego i zapłata ceny przez kupującego. Umowa sprzedaży jest umową o charakterze odpłatnym - odpowiednikiem świadczenia sprzedawcy w postaci przeniesienia własności rzeczy jest zapłata przez kupującego ceny, czyli wyrażonego w pieniądzu wartości rzeczy (Z. Gawlik, Komentarz do art. 535 k.s., Lex).

Zgodnie z utrwaloną doktryną w treści czynności prawnej wyróżnia się składniki przedmiotowo istotne (essentia negotii), składniki nieistotne (naturalia negotii) i składniki podmiotowo istotne (accidentalia negotii). Bez składników przedmiotowo istotnych nie można uznać czynności prawnej za dokonaną (M. Pyziak-Szafnicka, Komentarz do art. 55 k.c., Lex 2009).

W niniejszej sprawie J. K. (1) działając w imieniu Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B., z jednej strony oraz R. G. (1) i J. R. (1) z drugiej strony uzgodnili dokonanie czynności prawnej, która w ich intencji miała stanowić umowę sprzedaży. Owa rzekoma umowa sprzedaży była jednak pozbawiona jednego z istotnych składników – zobowiązania nabywcy do zapłaty ceny. Zamiast zobowiązania do zapłaty ceny uzgodniono, że wobec braku środków na finansowych na

zakup wymienionych w zamówieniu rzeczy, realizacja umowy jest uzależniona od znalezienia instytucji lub osób, które przejmą zobowiązania szkoły wynikające z zawarcia umowy. W razie braku takich osób szkoła zastrzegła możliwość rezygnacji z zakupu sprzętu komputerowego. Oskarżeni już w chwili zawierania umowy zakładali, że nabywca nie zapłaci ceny, a zapłaci ją inny podmiot. Takie uzgodnienie powodowało, że umowa sprzedaży nie doszła do skutku. Okoliczność ta pociągała za sobą dalsze konsekwencje. Brak umowy pomiędzy stronami powodował, że R. G. (1) nie miał zobowiązań wobec Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B., ale również Zespół Szkół Zawodowych nie miał zobowiązań wobec R. G. (1). R. G. (1) nie miał zatem wierzycelności wobec szkoły. Dokumenty potwierdzające istnienie wierzycelności były sprzeczne z prawdą.

Strony niedoszłej umowy powoływały się na art. 28 ustawy z 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych (tj. Dz.U. z 1993 r., Nr 108, poz. 486), zgodnie z którym zobowiązanie podatkowe podlega, na wniosek podatnika, a także z urzędu, potrąceniu ze wzajemnej bezspornej i wymagalnej wierzycelności podatnika wobec Skarbu Państwa, w tym również z należności wynikających z dostawy towarów, wykonywania robót i usług na rzecz państwowych jednostek budżetowych. Wierzycelności wobec państwowych jednostek budżetowych mogły być zbywane w drodze cesji zgodnie z przepisami zawartymi w art. 509 – 518 k.c.

Nie ulega wątpliwości, że powyższy przepis umożliwiał podatnikom zwracanie się do Skarbu Państwa o kompensatę należności wobec państwowych jednostek budżetowych ze zobowiązaniami podatkowymi. Niewątpliwie chodziło jednak o wierzycelności już istniejące, w sytuacji, gdy państwowe jednostki budżetowe nie spłacały zobowiązań wobec przedsiębiorców w terminie. Wskazuje na to sformułowanie precyzujące rodzaj wierzycelności podlegających potrąceniu i ograniczające je do wierzycelności wymagalnych, bezspornych wynikających między innymi z dostawy towarów. Wierzycelność wynikająca z dostawy towaru mogłaby być wymagalna tylko w dwóch przypadkach – w razie realizacji dostawy, czyli wydania towaru państwowej jednostce budżetowej lub w razie upływu terminu zapłaty wynikającego z umowy.

Powyższy przepis nie uprawniał natomiast kierowników państwowych jednostek budżetowych do zastępowania postanowień dotyczących ceny, które zawsze powinny znaleźć się w umowie sprzedaży, klauzulą uzależniającą realizację umowy, od znalezienia osoby chętnej do zapłaty ceny za nabywcę, która później dokonałaby kompensaty wierzycelności z własnymi zobowiązaniami podatkowymi. Stosunki cywilnoprawne pomiędzy osobami fizycznymi i prawnymi zgodnie z art. 1 Kodeksu cywilnego reguluje ten kodeks. Nie można było zastępować regulacji stosunków cywilnoprawnych pomiędzy osobami fizycznymi i prawnymi regulacjami ustaw podatkowych, które ze swej istoty są częścią prawa administracyjnego. Art. 28 ustawy o zobowiązaniach podatkowych, który umożliwiał regulację zobowiązań podatkowych poprzez potrącenie wierzycelności wobec państwowych jednostek budżetowych miał charakter wyjątkowy. Dotyczył on jednak stosunku państwo – obywatel w zakresie regulacji podatkowych i nie mógł służyć kreowaniu stosunków prawnych pomiędzy osobami fizycznymi i prawnymi.

W realiach niniejszej sprawy nie można mówić o tym, że R. G. (1) prowadzący działalność pod firmą (...) miał wymagalną wierzycelność wobec Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B., po pierwsze w umowie nie określono ceny, co czyniło ją nieważną, po drugie nie dostarczył towaru, czyli nie zrealizował dostawy. Wobec braku wymagalnej wierzycelności dokonanie cesji i przekazanie dokumentów potwierdzających istnienie tej wierzycelności stanowiło czynność wprowadzającą w błąd w pierwszej kolejności nabywców wierzycelności, a ostatecznie pracowników urzędów skarbowych, którzy decydowali o kompensacie należności podatkowych podmiotów, które przedłożyły im wraz z wnioskiem dokumenty. Pracownicy urzędów skarbowych byli przeświadczeni o tym, że podatnicy – Bank (...) SA, (...) SA posiadają wymagalną i bezsporną i wierzycelność wobec Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B.. Na skutek mylnego przeświadczenia dokonali potrącenia zobowiązań podatkowych wymienionych wyżej spółek. Czynność ta stanowiła niekorzystne rozporządzenie mieniem. Skoro bowiem nie istniała wymagalna i bezsporna wierzycelność wobec państwowej jednostki budżetowej, to nie było podstaw to tego, aby dokonać potrącenia zobowiązań podatkowych spółek, które o to wносиły. Dokonanie potrącenia stanowiło niekorzystne rozporządzenie mieniem, ponieważ Skarb Państwa wyzbywał się części zobowiązań podatkowych pomimo braku świadczenia ekwiwalentnego. Świadczenie stanowiące ekwiwalent miało zostać spełnione na rzecz państwowej jednostki budżetowej. Państwowa jednostka budżetowa, choć jest finansowana z budżetu państwa nie może być

jednak utożsamiana ze Skarbem Państwa. Są to dwa różne podmioty. Dlatego nawet w razie dojścia do skutku dostawy sprzętu komputerowego, nie można było uznać, że w zamian za potrącenie części zobowiązań podatkowych spełniono świadczenie wzajemne, stanowiące ekwiwalent tego potrącenia. Potrącenie oznaczało uszczuplenie części należności podatkowych, ich utratę i stanowiło uszczerbek w mieniu Skarbu Państwa. Wysokość szkody była znaczna, bo przekraczała pięćdziesięciokrotność najniższego wynagrodzenia, które w okresie od 1 stycznia do 31 marca 1995 r. wynosiło 260 zł (M.P. z 1994 r., Nr 68, poz. 604) zaś w okresie od 1 kwietnia do 1 lipca 1995 r. 280 zł (M.P. z 1995 r., Nr 16, poz. 199).

Warto też dodać, że wartość sprzętu komputerowego musiała być do pewnego stopnia zawyżona. Sprzedaż wierzytelności nastąpiła za cenę niższą niż nominalna wartość wierzytelności szkoły. Łączna wartość wierzytelności wynosiła bowiem 733.454,44 zł, zaś umowa cesji zawarta ze spółką (...) opiewała na kwotę 652.744,45 zł. Oskarżeni dokonali cesji wierzytelności za kwotę o 80709,99 zł niż wartość towaru wynikająca z faktur VAT. Skoro oskarżeni z góry zakładali, że aby uzyskać środki pieniężne dokonają cesji wierzytelności szkoły, to musieli uwzględnić fakt, że sprzedaż wierzytelności nastąpi za cenę niższą niż jej nominalna wartość. Aby uniknąć strat z tytułu przewidywanej sprzedaży wierzytelności, cena wymieniona w fakturach VAT musiała być odpowiednio wyższa. Okoliczność ta mogłaby mieć jednak znaczenie jedynie w razie uznania, że umowa zawarta pomiędzy szkołą a firmą (...) była ważna.

Oskarżeni działali z zamiarem bezpośrednim. Chcieli wprowadzić w błąd urzędników urzędów skarbowych a także doprowadzić do potrącenia zobowiązań podatkowych z wierzytelności szkoły, którą zbywali. Celem ich działania było osiągnięcie korzyści majątkowej. Oskarżeni R. G. (1) i J. R. (1) wypełnili wszystkie znamiona strony przedmiotowej i podmiotowej przestępstwa oszustwa w typie kwalifikowanym, czyli czynu określonego w art. 205 § 2¹ d.k.k.

Zachowanie oskarżonych wypełniło również znamiona przestępstwa posłużenia się dokumentem potwierdzającym nieprawdę. Oskarżeni wiedząc o tym, że dokumenty w postaci faktur VAT oraz potwierdzeń zaległości państwowej jednostki budżetowej potwierdzają okoliczności, które nie miały miejsca, przedłożyli te dokumenty nabywcom wierzytelności w trakcie zawierania umowy cesji. Zachowanie ich było umyślne i stanowiło przejaw woli – oskarżeni chcieli przedłożyć posiadane dokumenty, bo przekazanie ich stanowiło warunek konieczny zawarcia umowy. Wypełnili więc również znamiona przestępstwa określonego w art. 266 § 2 d.k.k.

Przestępstwa oszustwa i posłużenia się dokumentem potwierdzającym nieprawdę pozostają w realnym zbiegu. Dlatego zgodnie z art. 10 § 2 d.k.k. Sąd za podstawę skazania przyjął oba zbiegające się przepisy.

W przypadku oskarżonego R. G. (1) Sąd zakwalifikował jego zachowanie jako przestępstwo ciągłe, określone w art. 58 d.k.k. Zachowania oskarżonego pozostawały ze sobą w ścisłym związku, godziły w te same dobra prawne, charakteryzowały się tym samym sposobem działania i wykorzystaniem powtarzającej się sposobności.

Tymi samymi cechami charakteryzowało się zachowanie J. R. (1). Należy jednak zaznaczyć, że ten oskarżony został wcześniej prawomocnie skazany za czyn popełniony 20 marca 1995 r. Wobec faktu, że postępowanie karne w niniejszej sprawie dotyczyło wyłącznie jednego czynu zabronionego, którego popełnienie zarzucono temu oskarżonemu, kwalifikacja prawna czynu przypisanego oskarżonemu nie mogła zawierać art. 58 d.k.k.

Kwalifikacja prawna czynów oskarżonego J. K. (1)

Zachowanie oskarżonego J. K. (1) wypełniło znamiona dwóch przestępstw – pomocnictwa do przestępstwa oszustwa i przestępstwa poświadczenia nieprawdy. J. K. (1) wystawił i przekazał R. G. (1) i J. R. (1) dokumenty faktur potwierdzających dokonanie zakupu sprzętu komputerowego i potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej. J. K. (1) był dyrektorem Zespołu (...). Dyrektor szkoły choć nie był funkcjonariuszem publicznym, to jednak niewątpliwie był osobą uprawnioną do wystawiania dokumentów. Oskarżony spełniał więc cechy podmiotu przestępstwa określonego w art. 266 d.k.k.

Dokumenty sporządzone przez J. K. (1) potwierdzały nieprawdę, bo do zakupu nie doszło, nie została zawarta ważna umowa i szkoła, której dyrektorem był oskarżony nie miała zaległości wobec firmy (...). Okoliczności sprzeczne

z prawdą miały znaczenie prawne, ponieważ były podstawą do dokonania potrącenia należności podatkowych. Zachowanie oskarżonego było umyślne i miało na celu osiągnięcie korzyści majątkowej. J. K. (1) nie działał wprawdzie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla siebie – korzyść majątkową mieli osiągnąć oskarżeni R. G. (1) i J. R. (1). Nie ma to jednak znaczenia, ponieważ przestępstwo jest popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej również wtedy, gdy korzyść majątkową ma osiągnąć osoba inna niż sprawca przestępstwa, co wynika z art. 120 § 3 d.k.k.

J. K. (1) swoim zachowaniem ułatwił R. G. (1) i J. R. (1) popełnienie przestępstw oszustwa. Dwukrotnie wystawił i przekazywał im dokumenty poświadczające nieprawdę. Wiedział o tym, że pierwsza z cesji nie przyniosła R. G. (1) i J. R. (1) spodziewanych korzyści. Pomimo tego wystawił kolejne dokumenty potwierdzające nieprawdę. Wystawiając i przekazując im dokumenty potwierdzające sprzeczny z prawdą stan rzeczy ułatwił im wprowadzenie innych osób w błąd i doprowadzenie urzędników urzędów skarbowych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Bez wystawionych przez J. K. (6) dokumentów osiągnięcie zamierzonego przez R. G. (1) i J. R. (1) skutku nie byłoby możliwe.

Oskarżony wiedział o tym, że wystawiane przez niego dokumenty zostaną wykorzystane do zawarcia umowy cesji wierzytelności. Chciał, aby taka umowa została zawarta. Nie można bowiem zapominać o tym, że porozumienie zawarte z R. G. (1) i J. R. (1) dotyczące dostarczenia szkole sprzętu komputerowego doszłoby do skutku jedynie w razie zawarcia umowy cesji. Dlatego należało uznać, że chciał ułatwić jej zawarcie oskarżonym, a co za tym idzie pomagając im w popełnieniu przestępstwa działał z zamiarem bezpośrednim.

Przestępstwo oszustwa w formie zjawiskowej pomocnictwa oraz przestępstwo poświadczenia nieprawdy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej pozostają w realnym zbiegu. W znamionach przestępstwa oszustwa, również pomocnictwa do tego przestępstwa nie mieści się bowiem wystawianie dokumentów poświadczających nieprawdę. Dlatego zgodnie z art. 10 § 2 d.k.k. Sąd za podstawę skazania przyjął art. 18 § 2 d.k.k. w zw. z art. 205 § 2¹ d.k.k. w zb. z art. 266 § 4 d.k.k.

Podobnie jak w przypadku R. G. (1) zachowanie J. K. (1) stanowiło przestępstwo ciągle. Bezprawne zachowanie oskarżonego godziło w te same dobra prawne, a ponadto pomiędzy poszczególnymi czynami zachodził związek czasowy i sytuacyjny. Odzwierciedleniem tego jest zastosowanie w kwalifikacji pranej art. 58 d.k.k.

Zagadnienie błędu

Oskarżeni powoływali się na to, że byli przeświadczeni o zgodności z prawem podejmowanych przez siebie działań. Sąd dał wiarę temu, bowiem podobne transakcje były w tym czasie praktykowane. Oskarżeni wiedząc o tym mogli uważać, że ich zachowanie jest zgodne z prawem. Ich rozumowanie opierało się jednak o kombinacyjną wykładnię prawa, sprzeczną z zasadami prawidłowej wykładni, co powoduje, że błąd, który w tym zakresie popełnili nie był usprawiedliwiony i zarazem był możliwy do uniknięcia.

Wszyscy trzej oskarżeni współdziałali w popełnieniu przestępstwa. R. G. (1) i J. R. (1) byli jego współsprawcami, zaś J. K. (6) ułatwił im popełnienie przestępstwa. Wobec ścisłego powiązania zachowań każdego z oskarżonych możliwe jest łączne omówienie zagadnienia nieświadomości bezprawności podejmowanego działania.

Zgodnie z art. 24 § 2 d.k.k. nieświadomość bezprawności czynu uchyla winę wyłącznie wtedy, gdy sprawca mógł błędu uniknąć. Nieświadomość bezprawności czynu nie jest tożsama z nieświadomością jego przestępności. Nie wystarczy, aby sprawca uważał, że jego czyn nie wypełnia znamion przestępstwa, aby można mówić o nieświadomości bezprawności czynu, sprawca musi być przekonany o zgodności swojego zachowania z normami wszelkich gałęzi prawa. Błąd co do bezprawności może wynikać zarówno z nieznanomości normy prawnej jak i z błędnej interpretacji tej normy.

W przypadku oskarżonych należy rozważyć jedynie ten drugi przypadek. Obie normy – przepisy dotyczące sprzedaży oraz art. 28 ustawy z 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych były oskarżonym znane. Oskarżeni mogli jedynie pozostawać w błędzie co do interpretacji obu tych przepisów, wiążąc je ze sobą i wyciągając błędne wnioski,

że umowa sprzedaży zawarta z państwową jednostką budżetową może zawierać klauzulę dokonania zapłaty pod warunkiem nabycia wierzytelności tej jednostki przez inny podmiot. O tym, dlaczego zachowanie takie było sprzeczne z prawem była mowa powyżej, w tym miejscu należy wskazać, dlaczego oskarżeni mogli uniknąć błędu.

Oskarżeni dokonali interpretacji dwóch przepisów prawa – art. 535 k.c. i art. 28 ustawy z 19 grudnia 1980 r. o zobowiązaniach podatkowych. O ile przepis ustawy o zobowiązaniach podatkowych mógł być niejasny, zwłaszcza w powiązaniu z innymi przepisami tej ustawy, umożliwiającymi cesję wierzytelności państwowych jednostek budżetowych, o tyle niejasny nie był przepis dotyczący umowy sprzedaży. Treść art. 535 k.c. nie zmieniła się od lat. Niezmienione pozostają też poglądy dotyczące elementów istotnych umowy sprzedaży, zwłaszcza zaś tego, że umowa sprzedaży musi określać cenę. Podobnie rzecz się przedstawia z poglądami na skutki prawne braku jednego z elementów istotnych umowy – od lat niekwestionowany jest pogląd, że brak takiego elementu czyni umowę nieważną, bezskuteczną. Jeśli oskarżeni nie posiadali wiedzy prawniczej mogli zasięgnąć opinii prawnika adwokata, czy radcy prawnego. Taką możliwość mieli R. G. (1) i J. R. (1). Zwrócili się oni po pomoc do adwokata, ale dopiero po dokonaniu czynu zabronionego. Również J. K. (1) działając w imieniu szkoły mógł zwrócić się o sporządzenie stosownej opinii do radcy prawnego. Brak takich działań przed zawarciem porozumienia dotyczącego dostawy sprzętu komputerowego powoduje, że nieświadomości bezprawności podejmowanych działań nie można uznać za usprawiedliwioną.

W przypadku J. K. (1) należy dodatkowo wskazać, że zajmując stanowisko dyrektora szkoły powinien był znać zasady dyscypliny budżetowej. W czasie popełnienia przez oskarżonych przestępstw obowiązywała ustawa z dnia 5 stycznia 1991 r. Prawo budżetowe (tj. Dz.U. z 1993 r., nr 72, poz. 344, z późn. zm.).

Art. 42 ust. 1 pkt. 3 tej ustawy zobowiązywał osoby odpowiedzialne za wykonanie budżetu, w tym kierowników państwowych jednostek budżetowych do dokonywania wydatków budżetowych w granicach kwot określonych w budżecie, zgodnie z planowanym ich przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny. Dokonanie zakupu sprzętu komputerowego mogło zostać dokonane jedynie w granicach określonych w budżecie wydatków przewidzianych na zakup pomocy naukowych. Zakup sprzętu za kwotę znacznie przekraczającą nie tylko środki posiadane przez szkołę, ale również środki posiadane przez kuratorium stanowił ewidentne pogwałcenie dyscypliny budżetowej. Nie ma przy tym znaczenia, że Jak K. był przekonany o tym, że szkoła nie zapłaci za sprzęt komputerowy, a zapłaty dokona inny podmiot gospodarczy. Wiedział, że ostatecznie wierzytelność szkoły posłuży potrąceniu ze zobowiązaniem podatkowym, co uszczupli dochody budżetu państwa, z którego przecież finansowana była szkoła. Próba zawarcia umowy z R. G. (1) wskazuje na to, że próbował przerzucić konsekwencje złamania dyscypliny na budżet państwa. Nawet, jeżeli uważał takie zachowanie za dopuszczalne, to błąd taki nie znajduje usprawiedliwienia. Z pewnością oskarżony mógł go uniknąć.

Uzasadnienie wymiaru kary

Wymiar kary wobec R. G. (1)

Wymierzając oskarżonym kary Sąd kierował się dyrektywami wymienionymi w art. 50 d.k.k. Sąd miał na uwadze stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu, społeczne oddziaływanie kary oraz cele zapobiegawcze wobec oskarżonego.

Czyn oskarżonego R. G. (1) charakteryzował się znacznym stopniem społecznego niebezpieczeństwa. Oskarżony godził w dwa istotne dobra prawne – mienie i wiarygodność dokumentów. Rozmiar wyrządzonych przez oskarżonego szkód był znaczny. Dwukrotnie potrącono zobowiązania podatkowe. Łączna wartość potrąconych zobowiązań przekroczyła 1.400.000 zł. Stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu umniejsza jednak fakt, że oskarżony po odmowie zapłaty za przelaną wierzytelność przez spółkę (...) starał się zapobiec wykorzystaniu jej w celu regulacji zobowiązań podatkowych przez kolejnego nabywcę. Na korzyść oskarżonego przemawia również sposób jego działania. Oskarżony wprawdzie chciał doprowadzić Skarb Państwa do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, ale zamierzał jednocześnie dokonać świadczenia na rzecz szkoły, czyli państwowej jednostki budżetowej, które stanowiłoby ekwiwalent tego rozporządzenia. Sposób dokonania transakcji był sprzeczny z prawem i prowadził do powstania szkody w mieniu Skarbu Państwa, ale jednocześnie jedna z jednostek budżetowych miała na tym zyskiwać lepsze wyposażenie.

Posługiwanie się poświadczającymi nieprawdę dokumentami wystawionymi przez dyrektora szkoły i przekazanie tych dokumentów innym osobom powodowało, że do obiegu trafiły dokumenty potwierdzające nieprawdziwi stan rzeczy, co ogólnie podważało zaufanie, co do wiarygodności nie tylko tych, ale również innych podobnych dokumentów. Okolicznością obciążającą jest również fakt, działania w warunkach przestępstwa ciągłego.

Na nie korzyść oskarżonego przemawia popełnienie przestępstwa umyślne oraz działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Okolicznością łagodzącą jest nieświadomość bezprawności własnego działania. Błąd oskarżonego nie był usprawiedliwiony, ale niewątpliwie umniejsza jego winę.

Nie bez znaczenia dla wymierzonej kary pozostaje upływ czasu, jaki minął od popełnionego przestępstwa. Po upływie długiego okresu czasu zaciera się szkodliwość społeczna czynu. Pomimo znacznego stopnia niebezpieczeństwa społecznego czynu w czasie jego popełnienia, w chwili obecnej nie ma potrzeby surowego ukarania sprawcy tego przestępstwa, zwłaszcza, że oskarżony był karany.

Mając powyższe na uwadze, Sąd wymierzył R. G. (1) karę pozbawienia wolności zbliżoną do dolnej granicy zagrożenia przewidzianej w sankcji naruszonego przepisu. W chwili obecnej kara ta jest sprawiedliwą odpłatą za popełnione przestępstwo i zarazem jest wystarczająco surowa, aby uświadomić oskarżonemu naganność jego postępowania.

Wymierzona obok kary pozbawienia wolności grzywna miała na celu uświadomienie oskarżonemu nieopłacalności przestępstwa. Wymierzając grzywnę Sąd kierował się stopniem społecznego niebezpieczeństwa czynu uwzględniając zarazem stosunki majątkowe, dochody oraz korzyść osiągnięta z popełnionego przestępstwa. Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd wymierzył oskarżonemu karę 5.000 zł grzywny, grzywny z zamianą w razie nieuiszczenia jej w terminie na karę zastępczą 50 dni pozbawienia wolności, przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny grzywnie w wysokości 100 zł. Oskarżony uzyskał wprawdzie znaczną korzyść z popełnionego przestępstwa, jednak wobec kradzieży mienia, które nabył, korzyść tę utracił. Obecnie utrzymuje się ze skromnego wynagrodzenia i ma na utrzymaniu jedno dziecko. Wobec tego, że górna granica grzywny orzekanej obok kary pozbawienia wolności była kwota 25.000 zł, kwota 5.000 zł wydaje się kwota w pełni adekwatną.

Sąd warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności. Oskarżony jest osobą niekaraną, pracuje, uczestniczy w utrzymaniu dziecka. Czyn, za który wymierzono karę pozbawienia wolności miał miejsce przed osiemnastoma laty. Skoro w tym czasie oskarżony nie popełnił kolejnych przestępstw, to można się spodziewać, że pomimo niewykonywania orzeczonej kary pozbawienia wolności, R. G. (1) w przyszłości będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności zaś nie powróci do przestępstwa. Z uwagi na fakt, że oskarżony popełnił poważne przestępstwo umyślne, działając przy tym w sposób przemyślany, czas trwania okresu próby określono na maksymalny pięcioletni okres.

Wobec R. G. (1) stosowano w niniejszej sprawie tymczasowe aresztowanie. Sąd zaliczył na poczet rzeczywiście wykonywanej kary grzywny okres tymczasowego aresztowania w dniach od 9 maja 2003 r. do 27 czerwca 2003 r., czyli 50 dni tymczasowego aresztowania.

Wymiar kary wobec J. R. (1)

Wymierzając oskarżonemu J. R. (1) karę pozbawienia wolności i karę grzywny Sąd kierował się tymi samymi okolicznościami, które zostały omówione w przypadku kary orzeczonej wobec R. G. (1). Okoliczności przedmiotowe i podmiotowe czynu były takie same, więc nie ma powodu, aby ponownie je przytaczać. Oskarżony został już wcześniej skazany za jeden z czynów, które popełnił wspólnie i w porozumieniu z R. G. (1). Wyrok w niniejszej sprawie dotyczył tylko jednego z czynów. Wyrządzona tym jednym czynem szkoda była mniejsza niż w przypadku czynu R. G. (1). Zachowanie oskarżonego będące przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie nie stanowiło też przestępstwa ciągłego. Wobec tego wymierzona oskarżonemu kara była łagodniejsza.

Warto też zaznaczyć, że właściwości osobiste oskarżonego J. R. (1) są podobne do właściwości osobistych R. G. (1). J. R. (1) wykonuje pracę zarobkową. Wprawdzie był karany za przestępstwo, ale karalność wynika z wymierzenia kary w odrębnym prowadzonym postępowaniu za jedno z przestępstw popełnionych wspólnie i w porozumieniu z R. G. (1), przestępstwa określonego w pkt. II wyroku, za które J. R. (1) skazano wcześniej. Karalność nie może być zatem akcentowana jako istotna okoliczność obciążająca. Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł wobec J. R. (1) karę niemal równą dolnej granicy zagrożenia przewidzianej w sankcji naruszonego przepisu.

Orzeczonej wobec oskarżonego kara grzywny spełnia te same cele, co kara wymierzona wobec R. G. (1). Z uwagi na mniejszą szkodę wyrządzoną przez tego oskarżonego, którego w niniejszym postępowaniu skazano tylko za jeden z czynów Sąd wymierzył mu niższą karę grzywny.

Sąd warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności mając na uwadze, że jego przypadku można mówić o pozytywnej prognozie kryminologicznej. J. R. (1) po popełnieniu przestępstwa nie wchodził już w konflikt z prawem. Właściwie wywiązuje się ze swoich ról społecznych, pracuje i utrzymuje dorastające dzieci. Dlatego należy spodziewać się, że pomimo warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności nie popełni ponownie przestępstwa. Mając na uwadze umyślny charakter popełnionego przez oskarżonego przestępstwa Sąd warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej kary na okres 4 lat.

Wobec J. R. (1) stosowano w niniejszej sprawie tymczasowe aresztowanie. Sąd zaliczył na poczet rzeczywiście wykonywanej kary grzywny okres tymczasowego aresztowania w dniach od 28 czerwca 2003 r. do 22 lipca 2003 r. 25 dni tymczasowego aresztowania.

Kara orzeczona wobec J. K. (1)

Okoliczności przedmiotowe leżące u podstaw kary wymierzonej J. K. (1) są zbliżone do tych, które legły u podstaw wymiaru kary oskarżonym R. G. (1) i J. R. (1). Również zachowanie J. K. (1) godziło w mienie i wiarygodność dokumentów. Mając na uwadze, że oskarżony sporządzał dokumenty potwierdzające nieprawdę w znacznie większym stopniu niż pozostali oskarżeni naruszył wiarygodność dokumentów. J. K. (1) przyczynił się jednak do powstania tych samych szkód i w takim rozmiarze jak szkody wyrządzone przez pozostałych oskarżonych. Mniejszy był jednak stopień przyczynienia się tego oskarżonego do ich powstania. Oskarżony nie był inicjatorem przestępstwa. Jego rola ograniczyła się do udzielenia pomocy pozostałym oskarżonym. Podobnie jak w przypadku innych jego czynów został popełniony przed wieloma laty. Do okoliczności łagodzących należało też zaliczyć motywację, z którą działał. O ile oskarżeni R. G. (1) i J. R. (1) działali dla własnej korzyści, to J. K. (1) chciał przede wszystkim poprawić stan wyposażenia kierowanej przez niego szkoły. Naganne jest to, że posłużył się sprzecznym z prawem sposobem. Osiągnięcie korzyści majątkowych przez oskarżonych, było drugim z jego celów, celem etapowym, który miał jedynie służyć osiągnięciu celu finalnego. Również w jego przypadku okolicznością umniejszającą winę jest nieświadomość bezprawności podjętych w przeszłości działań.

Okolicznością łagodzącą jest podjęcie przez oskarżonego działań mających na celu zapobieżenie skutkowi w postaci potrącenia zobowiązań podatkowych z wiarygodności szkoły. Oskarżony wprawdzie skutkowi nie zapobiegł, bo urzędy skarbowe wydały decyzje w tym przedmiocie, jednak zainicjowane przez niego działania doprowadziły do uchylecia wcześniejszych decyzji. Nie można zatem mówić o czynnym żalu skutecznym, ale z pewnością oskarżony przyczynił się do odwrócenia negatywnych skutków swojego uprzedniego działania.

Na korzyść oskarżonego przemawia nienaganny tryb życia. J. K. (1) nie jest już człowiekiem młodym, a nie był dotychczas karany, wykonywał zawód nauczyciela i kierował szkołą. Przestępstwo, którego się dopuścił stanowiło incydent w jego życiu.

Kara pozbawienia wolności równa dolnej granicy zagrożenia przewidzianej w sankcji przepisu stanowi sprawiedliwą odpłatę za popełnione przestępstwo.

Oskarżonemu wymierzono karę grzywny, ponieważ zgodnie z art. 36 § 2 d.k.k. jej wymierzenie z uwagi na popełnienie przestępstwa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej było obligatoryjne. Wymierzając karę Sąd miał na uwadze, że oskarżony nie osiągnął korzyści z popełnionego przestępstwa, a także to, że obecnie jest on emerytem. Wysokość otrzymywanej emerytury w ocenie Sądu pozwala oskarżonemu na zapłacenie grzywny w kwocie 1.000 zł.

Wymienione wyżej okoliczności dotyczące sposobu życia oskarżonego miały wpływ nie tylko na wymiar kary pozbawienia wolności, ale również na rozstrzygnięcie dotyczące warunkowego zawieszenia jej wykonania. Incydentalność czynu zabronionego oskarżonego i jego późniejsze starania o odwrócenie negatywnych następstw czynu pozwalają w pełni uzasadniają przypuszczenie, że w przyszłości J. K. (1) nie popełni przestępstwa. Trzyletni okres próby jest wystarczający dla weryfikacji tej prognozy.

Uzasadnienie rozstrzygnięcia o kosztach

Wobec wydania wyroku skazującego wobec każdego z oskarżonych Sąd obciążył ich opłatą sądową zgodnie z art. 2 ust. 1 i art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach sądowych w sprawach karnych, mając na uwadze wysokość orzeczonych wobec poszczególnych oskarżonych kar pozbawienia wolności i kar grzywny. Oskarżeni nie są w stanie ponieść całości pozostałych kosztów sądowych, ponieważ posiadają skromne dochody i niewielki majątek. Niewątpliwie oskarżeni są natomiast w stanie ponieść część tych kosztów. Dlatego Sąd obciążył każdego z nich pozostałymi kosztami sądowymi do kwoty 500 zł, w pozostałej części zgodnie z art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił go od ich ponoszenia.